

Construction and Validation of a Measurement Tool for Developing Fair Play in Iranian Sports

Behdad Khalili¹ | Ali Asghar Doroudian^{2✉} | Amir Dana³

¹ Department of Physical Education, NT. C., Islamic Azad University, Tehran, Iran,
Email: b.khalili@sharif.edu

² Corresponding Author, Department of Physical Education, NT. C., Islamic Azad University, Tehran, Iran,
Email: doroudian1980@gmail.com

³ Department of Physical Education, Ta. C., Islamic Azad University, Tabriz, Iran,
Email: Amirdana2010@gmail.com

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received 24 May 2025

Revised 7 June 2025

Accepted 9 June 2025

Published 21 July 2025

Keywords:

Sport Development,

Fair Play,

Sports Ethics,

Sportsmanship

ABSTRACT

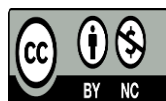
Objective: The aim of this study was to develop and validate a measurement tool for assessing the development of fair play in Iranian sports.

Research Method: This study employed an exploratory research design. It is applied in nature and categorized as a field study. The research instrument consisted of 55 items, derived from theoretical foundations and previous studies through a systematic review. The statistical population comprised 396 academic and sports experts who were selected using purposive sampling and completed the researcher-made questionnaire designed to assess the development of fair play in Iranian sports. It is noteworthy that this study was descriptive and of a correlational nature. The face and content validity of the instrument were confirmed by a panel of academic experts, and its construct validity was verified through confirmatory factor analysis based on structural equation modeling. Based on exploratory factor analysis with varimax rotation, the 55 items were grouped into 16 factors, which collectively explained 56.88% of the variance in the development of fair play in sports. The results of the confirmatory factor analysis and Cronbach's alpha coefficients supported the 16-factor structure of the 55-item questionnaire, confirming its validity and reliability.

Findings: The findings of this study identified the key factors contributing to the development of fair play in sports. Therefore, the results can be utilized in designing and planning training programs for sports coaches and in developing tools for evaluating their performance.

Conclusion: Moreover, by emphasizing the role of continuous education and cultural development through appropriate platforms and drawing on authentic national role models, this study outlines a clear path for transforming sports into a foundation for the moral and social advancement of society.

Cite this article: Khalili, Behdad. Doroudian Ali Asghar. & Dana, Amir. (2025). Construction and Validation of a Measurement Tool for Developing Fair Play in Iranian Sports. *Jahesh*, 3 (1), 35-58.

© The Author(s).

Publisher: Gorgan Branch, Islamic Azad University.

ساخت و اعتباریابی ابزار اندازه گیری توسعه بازی جوانمردانه در ورزش ایران

بهداد خلیلی^۱ | علی اصغر دورودیان^۲ | امیر دانا^۳

۱. گروه تربیت بدنی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران، رایانامه b.khalili@sharif.edu
 ۲. نویسنده مسؤول، گروه تربیت بدنی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران، رایانامه doroudian1980@gmail.com
 ۳. گروه تربیت بدنی، دانشگاه آزاد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران، رایانامه Amirdana2010@gmail.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی هدف: هدف از انجام این پژوهش ساخت و اعتباریابی ابزار اندازه گیری توسعه بازی جوانمردانه در ورزش ایران بود. روش پژوهش: روش پژوهش حاضر اکتشافی، از نظر هدف کاربردی و جزء مطالعات میدانی محسوب می شود. ابزار ۵۵ گویه ای پژوهش حاضر مستخرج از مبانی نظری و مطالعات پیشین در یک مطالعه مرور سیستماتیک بود. جامعه آماری پژوهش حاضر را ۳۹۶ از نخبگان دانشگاهی و ورزشی تشکیل دادند. که به صورت نمونه گیری هدفمند انتخاب شدند و پرسش نامه پژوهشگر ساخته توسعه بازی جوانمردانه در ورزش ایران را تکمیل نمودند. پرسش نامه پژوهشگر ساخته توسعه بازی جوانمردانه در ورزش ایران را تکمیل نمودند. شایان ذکر است که این پژوهش توصیفی بوده و از نوع مطالعات همبستگی میباشد. روایی صوری و محتوایی ابزار پژوهش توسط گروهی از اساتید صاحب نظر و روایی سازه آن به وسیله تحلیل عاملی تاییدی مبتنی بر مدل معادلات ساختاری تأیید گردید براساس تحلیل عاملی اکتشافی با چرخش متعامد، ۵۵ گویه در شانزده عامل قرار گرفتند که این عوامل ۵۶/۵۸۸ درصد از واریانس توسعه بازی جوانمردانه در ورزش را تشکیل میدادند. شایان ذکر است که نتایج تحلیل عاملی تأییدی و ضرایب آلفای کرونباخ از ساختار شانزده عاملی ۵۵ سؤالی پرسشنامه حمایت کرده و روایی و پایایی آن را تأیید نمودند. یافته ها: یافته های این پژوهش که مهمترین عوامل توسعه بازی جوانمردانه در ورزش را فراهم آورد از این رو میتوان در طراحی و برنامه ریزی برای دوره های آموزشی مربیان ورزش و تهیه ابزاری برای ارزیابی عملکرد آنها مورد استفاده قرار گیرد. نتیجه گیری: همچنین با برجسته کردن نقش آموزش و فرهنگ سازی مستمر از طریق بسترهای مناسب و بهره گیری از الگوهای اصیل ملی، مسیر روشنی را برای تبدیل ورزش به بستری جهت تعالی اخلاقی و اجتماعی جامعه ترسیم می کند.	تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۳/۳ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۳/۱۷ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۳/۱۹ تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۴/۳۰ کلیدواژه ها: توسعه ورزش، بازی جوانمردانه، اخلاق ورزشی، منش ورزشی

استناد: خلیلی، بهداد؛ دورودیان، علی اصغر؛ و دانا، امیر. (۱۴۰۴). ساخت و اعتباریابی ابزار اندازه گیری توسعه بازی جوانمردانه در ورزش ایران، جهش، ۵۸-۳۵، (۳)۱

© نویسندگان.

ناشر: واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی.

مقدمه

توسعه بازی جوانمردانه در ورزش ایران به عنوان یکی از ارکان اساسی در فرهنگ ورزشی و اجتماعی کشورمان، مستلزم توجه و تلاش مستمر تمامی ذینفعان این حوزه است. بازی جوانمردانه، نه تنها بر اساس اصول اخلاقی و انسانی که در قلب خود عدالت، احترام و انصاف را جای داده است، بلکه به عنوان یک ارزش بنیادین، می‌تواند تأثیر عمیقی بر کیفیت روابط بین ورزشکاران، تیم‌ها، مربیان و تماشاگران بگذارد (عرفانی و پارساجو، ۱۳۹۶). بازی جوانمردانه یک نگرش و یک شیوه تفکر است. قابل‌آموزش است و می‌توان آن را آموخت. به محض آموختن، می‌تواند در همه جنبه‌های زندگی یک فرد صدق کند و بکار رود. به همین دلیل بازی جوانمردانه بسیار مهم است و همه ما در مورد آن مسئول هستیم. از طریق ورزش، ورزشکاران تعیین اهداف، کار سخت و لذت بردن را یاد می‌گیرند. آن‌ها یاد می‌گیرند که به توانایی‌های خود و رقبای خود احترام بگذارند و برای تلاش همه شرکت‌کنندگان فارغ از توانایی ارزش قائل شوند. وقتی ورزشکاران به‌خوبی هدایت شوند، می‌فهمند که لذت ورزش به همان اندازه در تلاش و کوشش هست که در نتیجه است (گالیلی و همکاران^۱، ۲۰۲۱).

در دنیای امروز که ورزش به یکی از مهم‌ترین علائق عمومی تبدیل شده و پایگاه‌های اجتماعی و اقتصادی گسترده‌ای را ایجاد کرده است، حفظ و ارتقای روحیه جوانمردانه نه تنها موجب افزایش جذابیت مسابقات ورزشی می‌شود، بلکه به شکل‌گیری هویتی متحد و پویا برای جامعه ورزشی کشور کمک می‌کند (شفیعی و همکاران، ۱۳۹۶). از طریق بازی جوانمردانه باید فضایی ایجاد کنیم که در آن مربیان، ورزشکاران، مدیران و مربیان بتوانند تجربه ورزشی هر ورزشکار را به یک تجربه مثبت تبدیل کنند. الگوی ورزشی مثبتی که شکاف بین بازی جوانمردانه به‌عنوان یک چشم‌انداز و بازی جوانمردانه به‌عنوان یک واقعیت را از بین ببرد. برای اطمینان از یک زمین بازی عادلانه، باید همه افرادی که در ورزش فعالیت می‌کنند؛ از اصول بازی جوانمردانه - انصاف، صداقت و احترام - حمایت کنند. هنگامی که این به‌طور مداوم اعمال می‌شود، آن‌ها نه تنها یک چارچوب اخلاقی مشخص برای رقابت، بلکه فرصت‌های بیشتری برای استفاده بیشتر از بازی فراهم می‌کنند. دلیل این امر این است که آن‌ها به شرکت‌کنندگان کمک می‌کنند تا بیشتر از تمایل به تسخیر حریف، روی موفقیت متمرکز شوند (گالیلی و همکاران، ۲۰۲۱). از این رو، توسعه بازی جوانمردانه در ورزش ایران، فراتر از یک نیاز فوری، به یک الزام فرهنگی تبدیل شده است. با توجه به چالش‌های موجود در دنیای ورزش، نظیر روحیه رقابتی شدید، استفاده نادرست از داوری و بروز رفتارهای ناپسند، ضروری است که رویکردی جامع نسبت به ترویج این اصول اخلاقی اتخاذ شود. ایجاد فضایی که در آن جوانمردی، صداقت و احترام به رقیب به عنوان ارزش‌های اصلی شناخته شوند، به تقویت جامعه ورزشی و ارتقاء سطح کیفی رقابت‌ها منجر خواهد شد (شریفی و همکاران، ۱۴۰۳). همچنین، بازی جوانمردانه می‌تواند به عنوان یک الگوی سازنده برای نسل‌های آینده عمل کند، به گونه‌ای که جوانان با ارزش‌های اخلاقی اساسی آشنا شوند و این ارزش‌ها را در زندگی شخصی و اجتماعی خود نیز پیاده‌سازی کنند (کوالسکا^۲، ۲۰۲۲).

از سوی دیگر، در راستای توسعه بازی جوانمردانه، نقش رسانه‌ها و نهادهای مسئول در ترویج این فرهنگ امری حیاتی است. رسانه‌ها علاوه بر پوشش رویدادهای ورزشی، می‌توانند با تولید محتوایی آموزشی و آگاه‌سازی، روحیه جوانمردانه را در جامعه ترویج دهند و به جذب تماشاگرانی با دیدگاه‌های مثبت و اخلاقی کمک کنند. نهایتاً، با تشکیل جلسات و کارگاه‌های آموزشی به ترویج فرهنگ جوانمردانه در بین مربیان و ورزشکاران، می‌توان به عمق این تغییرات اخلاقی دست یافت (سانتوس^۳، ۲۰۰۵). ترویج بازی جوانمردانه نه تنها باعث بهبود تجربه ورزشی برای تمامی ذینفعان خواهد شد بلکه به تحکیم ارزش‌های انسانی و

1. Galily et al

2. Kowalska

3. Santos

اجتماعی در جامعه ما نیز کمک شایانی خواهد کرد. بنابراین، توجه به اهمیت این موضوع و تلاش برای ایجاد فضایی اخلاق مدار و جوانمردانه در ورزش، نه تنها یک ضرورت بلکه یک رسالت برای آینده ورزش ایران می باشد (ماتیک و همکاران^۱، ۲۰۱۲). اخلاق ورزشی شاخه‌ای از فلسفه ورزش است که به مسائل اخلاقی خاصی که در جریان و پیرامون مسابقات ورزشی مطرح می شود، می پردازد. فلسفه ورزش، با تمرکز بر جنبه های اخلاقی رقابت ها و محیط پیرامون آن، در قرن گذشته با گسترش ورزش حرفه ای و صنعت سرگرمی مرتبط با آن، اهمیت فزاینده ای یافته است (چوی و لی^۲، ۲۰۱۹). این حوزه نه تنها بستری برای کاوش و توسعه مفاهیم فلسفی فراهم کرده، بلکه به نقطه اتصال مهمی بین فلسفه، نهادهای اجتماعی و جامعه تبدیل شده است. ورزش، به عنوان ابزاری برای آموزش عدالت، احترام به قوانین و صداقت، به طور مستقیم با هنجارها و ارزش های اجتماعی گره خورده است. مفهوم اخلاق ورزشی، دامنه ای وسیع را شامل می شود: از ورزشکاران و مربیان گرفته تا داوران، هواداران و مدیران ورزشی، همه در این عرصه نقش آفرینی می کنند و مسئولیت هایی در قبال حفظ اصول اخلاقی دارند (تورنتون و همکاران^۳، ۲۰۱۱). هدف نهایی، ایجاد فضایی است که در آن همه ذینفعان به طور مشترک به ارتقای تجربه ی مثبت ورزشی و کاهش فاصله ی بین آرمان بازی جوانمردانه و واقعیت آن بپردازند. برای حفظ عدالت و انصاف، رعایت اصول بازی جوانمردانه ضروری است. این رویکرد نه تنها چارچوبی اخلاقی برای رقابت ها فراهم می کند، بلکه به تمرکز بر موفقیت به جای غلبه بر حریف نیز کمک می کند. البته این اهمیت در سطوح حرفه ای و قهرمانی بیشتر خود را نشان می دهد، جایی که رقابت شدید می تواند به تهدید اصول اخلاقی منجر شود (سیف پناهی و همکاران، ۱۴۰۰).

اهمیت این موضوع نه تنها در ابعاد فردی و روحی ورزشکاران، بلکه در شکل دهی به هویت ملی و ارتقای وجهه بین المللی ورزش ایران نیز انکارناپذیر است. مواجهه با چالش های متعدد، از جمله خشونت های فیزیکی و کلامی، تخلفات اخلاقی و عدم رعایت قوانین در برخی از رویدادهای ورزشی نشان می دهد که نیازمند ابزار و روش های مؤثری برای سنجش و ارزیابی میزان توسعه بازی جوانمردانه در ورزش ایران هستیم. این امر مستلزم طراحی و اعتباریابی ابزارهای اندازه گیری دقیق و جامع است که بتوانند با بررسی ابعاد مختلف، از جمله رفتارهای ورزشکاران، مربیان و تماشاگران، وضعیت فعلی و میزان پیشرفت در این حوزه را به طور عینی و قابل اندازه گیری مشخص کنند. با توسعه و به کارگیری این ابزارها، می توانیم به درک عمیق تری از عوامل مؤثر بر بازی جوانمردانه در ورزش ایران دست یابیم و راهکارهای مؤثرتری برای ارتقای آن ارائه دهیم. همچنین، این ابزارها می توانند به عنوان شاخصی برای ارزیابی برنامه های آموزشی و تربیتی مرتبط با توسعه بازی جوانمردانه در ورزش کشور مورد استفاده قرار گیرند و به پایش و بهبود مستمر این برنامه ها کمک کنند. با وجود تلاش های پژوهشی گذشته در زمینه ورزش و اخلاق، خلأ یک ابزار اندازه گیری جامع و بومی شده برای سنجش و ارزیابی دقیق میزان توسعه بازی جوانمردانه در ورزش ایران همچنان احساس می شود، و این پژوهش در صدد پر کردن این شکاف است. شریفی و همکاران (۱۴۰۳) در بررسی پژوهشی با عنوان تعارض اخلاق جوانمردی با منافع در مسابقات ورزشی نشان دادند که قصور در گل زدن، به دلیل ارزش های اخلاقی (غیرمنصفانه بودن ادامه بازی)، احسان و فعل اخلاقی است نه وظیفه اخلاقی، از این رو نمی توان آن را در موقعیت های مشابه به دیگران توصیه نمود. صفری و زمانی نوکآبادی (۱۴۰۳) در ارائه مدل اخلاق در ورزش حرفه ای نشان دادند که اخلاق فردی، اخلاق جمعی، اخلاق حرفه ای، اخلاق تجاری، اخلاق رسانه ای و اخلاق هواداری بر اخلاق در ورزش حرفه ای اثرگذار هستند. گرچی مرغملکی و همکاران (۱۴۰۲) در بررسی مدل نهادهای سازی جو اخلاقی در فوتبال حرفه ای ایران نشان دادند که با ارائه مدل برنامه ریزی شده و تصمیم گیری مناسب میتوان مسیر نهادهای سازی جو اخلاقی در فوتبال حرفه ای ایران را هموار کرد. مندعلی زاده

^۱. Matić et al

^۲ Choi & Lee

^۳. Thornton et al

(۱۳۹۹) به لزوم فرهنگ سازی اخلاق در ورزش از طریق هماهنگی بین نهادهای و نیز الگوهای نقش مانند ورزشکاران و ستارگان این عرصه به واسطه مشارکت رسانه های گروهی و تغییر سیستم تنبیه و پاداش تاکید کردند. قربانی و همکاران (۱۳۹۸) در شناسایی و تدوین الگوی ارزش های اخلاقی در ورزش ایران نشان دادند که میتوان از یافته های این تحقیق به عنوان مبنایی جهت توسعه ارزشهای اخلاقی در ورزش مورد استفاده نهادهای سیاست گذار امور فرهنگی و همچنین سازمانهای اجرایی ورزش کشور قرار گیرد. عرفانی و پارساجو (۱۳۹۶) در بررسی راهکارهای توسعه اخلاق جوانمردی در بین ورزشکاران بخش قهرمانی استان همدان نشان دادند که وضعیت موجود در تمامی مولفه های رفتاری (شناختی، عاطفی و حرکتی) مورد رضایت شرکت کنندگان نبوده و راهکارهایی از جمله، تدوین مرامنامه اخلاقی، ترویج فرهنگ پهلوانی و ارزیابی قهرمانان در زمینه اخلاق جوانمردی و ... پیشنهاد می شود. با وجود پژوهش های ارزشمند صورت گرفته در ایران، مطالعات خارجی در زمینه بازی جوانمردانه و اخلاق در ورزش اهمیت زیادی دارد بطوری که باربرواینچاری و همکاران^۱ (۲۰۲۵) در بررسی تاثیر بازی جوانمردانه اجتماعی بر مسئولیت اجتماعی شرکتی باشگاه های حرفه ای فوتبال اسپانیا نشان دادند که بازی جوانمردانه اجتماعی عملکرد مسئولیت اجتماعی شرکتی را در بین این باشگاه ها افزایش داده است. همچنین پزدک^۲ (۲۰۲۵) به این موضوع اشاره کرده که رعایت اصول بازی جوانمردانه در ورزش های الکترونیکی اهمیت زیادی دارد. روبا و همکاران^۳ (۲۰۲۴) در بررسی رویکردی تاریخی به اخلاق حرفه ای در ورزش سوارکاری نشان داد که مقررات مربوط به رفاه اسب ها عموماً از مقررات مربوط به سوارکاران و مربیان سوارکاری بیشتر است، در حالی که پرسنلی که روزانه بیشترین ارتباط را با رفاه اسب دارند (مراقبان، سوارکاران ورزشی و متصدیان اصطبل) معمولاً نادیده گرفته می شوند اسدی (۲۰۲۳) در بررسی فلسفه جوانمردی و شجاعت در ورزش های قدرتی نشان داد که فتوای اسلامی در ورزش های زورخانه ای و آداب و رسوم اهالی زورخانه ریشه در تاریخ و هویت ایرانی-اسلامی دارد و گسترش آن در سایر ورزش ها بازتاب گسترده ای در انتقاد از ناهنجاری های حاکم بر جامعه و افزایش ارزش های اجتماعی و اقتصادی واقعی و اصیل دارد. لودویسکا و برونیکووسکا^۴ (۲۰۲۲) در بررسی بازی جوانمردانه در چارچوب تربیت بدنی و رفتارهای ورزشی نشان دادند که تفاوت معناداری را در تمام معضلات در گروه های مختلف در سطح درک بازی جوانمردانه مشاهده میشود. پوپسکو و ماساری^۵ (۲۰۱۱) نشان دادند که ورزشکارانی که رفتارهای بازی جوانمردانه را از خود نشان می دهند در زندگی اجتماعی خود نیز دارای رفتار معقول و مطابق با هنجارهای اجتماعی هستند و این مسئله نشان می دهد که بخشی از جوانمردی در دنیای ورزش از رفتارهای اجتماعی و خصلت های ذاتی ورزشکاران نشأت می گیرد. اگرچه پژوهش های متعددی در سطح بین المللی به بررسی ابعاد مختلف بازی جوانمردانه پرداخته اند، اما ضرورت انطباق و بومی سازی ابزارهای اندازه گیری با ویژگی های فرهنگی و اجتماعی ورزش ایران، انگیزه بخش این پژوهش در جهت ارائه یک ابزار معتبر و کارآمد برای سنجش توسعه بازی جوانمردانه در این کشور است

ورزش به عنوان یک پدیده اجتماعی فراگیر، نقشی بی بدیل در شکل دهی ارزش ها، هنجارها و رفتارهای فردی و اجتماعی ایفا می کند. از این رو، ترویج ارزش های اخلاقی و اصول بازی جوانمردانه در ورزش، نه تنها به ارتقای کیفیت رقابت های ورزشی منجر می شود، بلکه در تربیت نسلی سالم، مسئولیت پذیر و متعهد به اصول اخلاقی نیز تاثیرگذار است. در این میان، ورزش های پایه و به ویژه ورزش جوانان، به دلیل شکل گیری شخصیت و الگوپذیری در این دوران، از اهمیت ویژه ای برخوردارند. متأسفانه، گاهی اوقات در عرصه ورزش، شاهد رفتارهایی مغایر با اصول بازی جوانمردانه هستیم که می تواند تاثیرات مخربی بر جامعه داشته باشد.

¹. Barbero-Inchaurre

². Pezdek

³. Ropa et al

⁴. Ludwiczak & Bronikowska

⁵ Popescu & Masari

بنابراین، سنجش و ارزیابی میزان توسعه بازی جوانمردانه در ورزش ایران، به ویژه در رده‌های سنی پایه، امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر است. فقدان ابزاری دقیق، معتبر و بومی‌شده برای اندازه‌گیری این مهم، محققان و دست‌اندرکاران ورزش را با چالش‌هایی جدی مواجه کرده است. علاوه بر این، ابزار معتبر و بومی‌شده، امکان مقایسه وضعیت بازی جوانمردانه در رشته‌های ورزشی مختلف، مناطق جغرافیایی گوناگون، و رده‌های سنی متفاوت را فراهم می‌آورد. این مقایسه‌ها، اطلاعات ارزشمندی را در اختیار سیاست‌گذاران، مربیان و سایر ذینفعان قرار می‌دهد تا با اتخاذ تصمیمات آگاهانه و مبتنی بر شواهد، در راستای توسعه بازی جوانمردانه در ورزش ایران گام بردارند. به طور خلاصه، ساخت و اعتباریابی ابزار اندازه‌گیری توسعه بازی جوانمردانه در ورزش ایران، گامی اساسی در جهت ارتقای اخلاق ورزشی، تربیت نسلی سالم و پایبند به ارزش‌های انسانی، و بهبود کیفیت رقابت‌های ورزشی در کشور است. با این وجود علیرغم تلاش‌های صورت گرفته در این زمینه، فقدان ابزاری دقیق و بومی‌شده برای سنجش میزان توسعه بازی جوانمردانه در ورزش ایران، یک خلاء جدی محسوب می‌شود. این پژوهش با هدف رفع این کمبود و ارائه یک ابزار معتبر و کارآمد برای اندازه‌گیری این مهم، انجام شده است. امید است نتایج این پژوهش، گامی موثر در جهت ارتقای اخلاق ورزشی و توسعه بازی جوانمردانه در ورزش ایران باشد و به محققان، مربیان و سیاست‌گذاران ورزشی در اتخاذ تصمیمات آگاهانه و مبتنی بر شواهد کمک کند.

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر اکتشافی و به لحاظ هدف از جمله پژوهش‌های کاربردی است که به صورت میدانی انجام شده است. در این پژوهش، از طرح اکتشافی توسعه ابزار^۱ استفاده شده است. این طرح پژوهشی یک رویکرد ترکیبی است که در آن ابتدا با استفاده از روش‌های کیفی، به ساخت و توسعه یک ابزار اندازه‌گیری پرداخته می‌شود و سپس با استفاده از روش‌های کمی، اعتبار و روایی این ابزار مورد آزمون قرار می‌گیرد. مزیت اصلی این طرح، امکان دستیابی به یک ابزار اندازه‌گیری بومی و متناسب با بافت فرهنگی و اجتماعی جامعه مورد مطالعه است. در واقع، پژوهش از طریق این طرح ترکیبی، می‌تواند ابزاری را ارائه دهد که هم با شرایط خاص جامعه ایران تطابق دارد و هم از لحاظ مفهومی دقیق و معتبر باشد. در این پژوهش برای پایایی ابزار تحقیق از پایایی ترکیبی استفاده شد که میزان پایایی ترکیبی در بخش یافته‌ها به صورت مفصل گزارش شده است. برای پیشبرد پژوهش حاضر، روایی صوری و محتوایی پرسشنامه با دریافت نظر کارشناسی صاحب‌نظران (۱۰ نفر از اساتید مدیریت ورزشی)، مورد تایید قرار گرفت. پرسشنامه نهایی با مقیاس پنج ارزشی لیکرت (۱: بسیار کم، ۲: کم، ۳: متوسط، ۴: زیاد و ۵: خیلی زیاد) تهیه شد. در نهایت پرسشنامه توسعه بازی جوانمردانه بین نمونه‌های پژوهش به صورت هدفمند و در دسترس توزیع و جمع‌آوری شد. اطلاعات خام حاصل از گویه‌های پرسشنامه با استفاده از روش‌های آمار توصیفی مانند فراوانی و درصد فراوانی ارزیابی گشت و برای تحلیل ارتباطات میان شاخص‌ها و شناسایی شاخص‌های مرتبط با هر عامل و نیز اعتبارسنجی ابزار از روش تحلیل عاملی اکتشافی (اس پی اس اس ۲۷) و تحلیل عاملی تأییدی (نرم افزار اسمارت پی ال اس نسخه ۳) استفاده گردید.

یافته‌های پژوهش

یافته‌های توصیفی تحقیق نشان داد که ۶۲/۲ درصد مرد و ۳۷/۴ درصد زن بودند. در وضعیت تاهل ۷۰/۷ درصد متاهل و ۲۹/۳ درصد مجرد بودند. ۳۳/۳ درصد زیر ۳۰ سال، ۲۳/۲ بین ۳۰ تا ۴۰ سال، ۲۳/۷ در بین ۴۱ تا ۵۰ سال، ۱۳/۳ درصد بین ۵۱ تا

^۱ Instrument development exploratory design

۶۰ سال و ۶/۱ درصد بالای ۶۰ سال سن داشتند. ۲۵/۸ درصد دیپلم و فوق دیپلم، ۵۴ درصد لیسانس، ۱۶/۴ درصد فوق لیسانس و ۳/۸ درصد دکتری بودند و ۳/۵ درصد زیر ۵ سال، ۶/۶ بین ۵ تا ۱۰ سال، ۱۶/۶ در بین ۱۱ تا ۱۵ سال، ۳۶/۴ درصد بین ۱۶ تا ۲۰ سال و ۳۳۶/۹ درصد بالای ۲۰ سال سابقه کار ورزشی داشتند.

با استفاده از روش تحلیل عاملی اکتشافی، متغیرهای تبیین کننده توسعه بازی جوانمردانه در ورزش مشخص گردید. آماره آزمون های کایسرا^۱ و بارتلت^۲ نشان از کفایت نمونه و مناسب بودن انجام تحلیل عاملی برای متغیرهای پژوهش دارد. شایان ذکر است که آماره آزمون کایسر بین صفر و یک متغیر بوده و مقادیر بیشتر از ۰/۷ به عنوان سطح قابل قبول شناخته شده و نشان دهنده تناسب داده ها برای انجام تحلیل عاملی اکتشافی می باشد که در این پژوهش، مقدار آماره کایسر برابر با ۰/۹۷۷ بود. معنادار بودن آزمون بارتلت در سطح ۰/۰۵ نیز نشانی دیگر برای مناسب بودن داده ها در انجام تحلیل عاملی اکتشافی است (جدول ۱). در ادامه، با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی به بررسی روایی سازه پرسشنامه مسئولیت اجتماعی پرداخته شد.

جدول ۱. نتایج آزمون بارتلت و کایسر - میرواوکلین

مقدار	پیش فرض
۰/۹۷۷	مقدار کایرز - میر و اوکلین (کفایت حجم نمونه) (KMO)
۱۸۱۵۸/۲۰۵	مقدار مجذور کای (X ²)
۱۴۸۵	درجه آزادی
۰/۰۰۱	سطح معناداری

بررسی نتایج تحلیل عاملی اکتشافی نشان می دهد که ۵۵ گویه پژوهش درخصوص ابزار اندازه گیری توسعه بازی جوانمردانه در ورزش به لحاظ داشتن بار عاملی مساوی یا بیشتر از ۰/۴۵ (معیار مینا) در شانزده عامل دسته بندی شده اند که بار عاملی این حیطه ها از (۰/۴۵ تا ۰/۸۱) متغیر است. تعداد عامل های به دست آمده در این پژوهش از ترکیب معیارهای زیر تعیین گردید: الف) شناخت اولیه تعداد عامل ها براساس مرور مقالات؛ ب) انتخاب عامل ها براساس مقادیر ویژه بیشتر از یک. لازم به ذکر است که شانزده عامل شناخته شده در این پژوهش نشان دهنده ۵۶/۵۸۸ درصد از واریانس بودند و نام گذاری این عوامل براساس مفاد آیت های توصیف کننده هریک از عوامل پایه ریزی شد.

جدول ۲. تحلیل عاملی مؤلفه های اصلی پرسشنامه توسعه بازی جوانمردانه در ورزش

عوامل و گویه ها				بارعاملی	مقدار واریانس تبیین شده	مقدار ویژه
مبارزه با دوپینگ						
استفاده از مواد نیروزا (دوپینگ) در ورزش غیراخلاقی است.	۰/۷۴	۶/۵۴۵	۱۲/۳۴۸			
	۰/۸۱			آگاهی‌رسانی درباره خطرات دوپینگ باید در اولویت برنامه‌های ورزشی قرار گیرد.		
	۰/۷۳			آزمایش‌های دوره‌ای برای شناسایی موارد دوپینگ باید با جدیت انجام شود.		
	۰/۶۴			مجازات‌های سنگین برای موارد اثبات شده دوپینگ باید اعمال شود.		
مسئولیت در ورزش						
ورزشکاران باید مسئولیت کامل عملکرد خود را در زمین مسابقه بپذیرند.	۰/۶۴	۲/۷۶۳	۵/۲۱۲			
	۰/۵۷			مربیان باید الگوی مسئولیت‌پذیری برای ورزشکاران باشند.		
	۰/۵۲			ورزشکاران باید مسئولیت رفتار هواداران خود را نیز بپذیرند.		

^۱.Kaiser-Meyer-Olkin

^۲.Bartlett's

		۰/۶۹	مدیران ورزشی باید در قبال عملکرد تیم‌ها و باشگاه‌های خود پاسخگو باشند.
مبارزه با فساد اخلاقی در ورزش			
۳/۸۲۶	۲/۰۲۸	۰/۵۸	نظارت دقیق بر قراردادهای ورزشی برای جلوگیری از فساد مالی ضروری است.
		۰/۶۵	شفافیت مالی در باشگاه‌ها و فدراسیون‌ها باید مورد توجه جدی قرار گیرد.
		۰/۴۵	گزارش موارد تبانی و فساد در ورزش وظیفه هر ورزشکار است.
		۰/۷۲	مبارزه با فساد مالی در ورزش باید جدی‌تر پیگیری شود.
وجدان کاری در ورزش			
۳/۸۳۰	۱/۸۷۱	۰/۷۴	ورزشکاران باید به تعهدات قراردادی خود پایبند باشند.
		۰/۷۲	تلاش مستمر برای بهبود عملکرد، نشانه وجدان کاری در ورزش است.
		۰/۶۸	ورزشکاران باید به وقت‌شناسی و حضور منظم در تمرینات متعهد باشند.
		۰/۵۳	تلاش برای یادگیری مستمر و بهبود مهارت‌ها نشانه وجدان کاری در ورزش است.
احترام کاری در ورزش			
۳/۴۲۱	۱/۸۱۳	۰/۶۳	برگزاری مراسم تجلیل از پیشکسوتان ورزش باید به یک سنت تبدیل شود.
		۰/۶۰	انتقال تجربیات پیشکسوتان به نسل جدید ورزشکاران باید تشویق شود.
		۰/۴۸	احترام به پیشکسوتان ورزش باید به فرهنگ رایج تبدیل شود.
		۰/۶۹	استفاده از تجربیات پیشکسوتان در توسعه ورزش ضروری است.
مسئولیت‌پذیری اجتماعی			
۳/۲۹۲	۱/۷۴۵	۰/۷۰	ورزشکاران باید در فعالیتهای اجتماعی و خیریه مشارکت داشته باشند.
		۰/۷۶	حمایت از ورزشکاران آسیب‌دیده یا کم‌توان، مسئولیت اجتماعی جامعه ورزشی است.
		۰/۶۰	ورزشکاران باید در برنامه‌های آموزشی و فرهنگی جامعه مشارکت فعال داشته باشند.
		۰/۵۲	حمایت از ورزش‌های همگانی و تفریحی، بخشی از مسئولیت اجتماعی ورزشکاران حرفه‌ای است.
منش ورزشی			
۲/۸۸۳	۱/۵۲۸	۰/۶۵	کنترل خشم و هیجانات منفی در شرایط دشوار مسابقه، نشانه منش ورزشی است.
		۰/۶۵	قدردانی از عملکرد خوب حریف، بخشی از منش ورزشی است.
		۰/۶۴	رعایت ادب و احترام در برخورد با رقبای، نشانه منش ورزشی است.
		۰/۶۹	پذیرش شکست با روحیه جوانمردانه، بخشی از منش ورزشی است.
توجه به ارزش‌ها			
۲/۸۳۳	۱/۵۰۲	۰/۵۹	ارزش‌های اخلاقی باید بر منافع مادی در ورزش اولویت داشته باشند.
		۰/۶۹	آموزش ارزش‌های انسانی باید بخشی از برنامه‌های آموزشی ورزشکاران باشد.
		۰/۵۸	رعایت اصول اخلاقی و دینی در ورزش، نشانه یک ورزشکار مسلمان است.
منش پهلوانی			
۲/۷۲۶	۱/۴۴۵	۰/۶۸	گذشت و بخشش در مواجهه با خطاهای غیرعمدی رقبای، نشانه منش پهلوانی است.
		۰/۶۳	کمک به هم‌وعان و شرکت در کارهای خیرخواهانه، از ویژگی‌های یک پهلوان است.
		۰/۶۸	تلاش برای ارتقای اخلاق و جوانمردی در ورزش، جزء اصول منش پهلوانی است.
اخلاق ورزشکاران مسلمان			
۲/۶۶۹	۱/۴۱۵	۰/۷۳	رعایت اصول اخلاقی و دینی در ورزش، نشانه یک ورزشکار مسلمان است.
		۰/۷۱	تواضع و فروتنی در پیروزی، از ویژگی‌های یک ورزشکار مسلمان است.
		۰/۷۶	صداقت و راستگویی در تعاملات ورزشی، از ویژگی‌های یک ورزشکار مسلمان است.

رفتار ورزشی مطلوب			
۲/۵۲۹	۱/۳۴۰	۰/۷۷	رعایت قوانین و مقررات بازی، اساس رفتار ورزشی مطلوب است.
		۰/۷۵	همکاری و کار تیمی، از ویژگی‌های اصلی رفتار ورزشی مطلوب است.
		۰/۶۲	نشان دادن احترام به رقبا و داوران، نشانه رفتار ورزشی مطلوب است.
تعهد ورزشی			
۲/۴۲۵	۱/۲۸۵	۰/۶۳	فدراسیون باید از کشورهای موفق در زمینه بازاریابی ورزشی الگوبرداری کند.
		۰/۶۹	تعهد به حضور منظم در تمرینات، نشان‌دهنده تعهد ورزشی است.
		۰/۷۵	تلاش برای بهبود مستمر مهارت‌های فردی، بیانگر تعهد ورزشی است.
بازی منصفانه			
۲/۳۰۲	۱/۲۲۰	۰/۵۹	خودداری از خشونت و پرخاشگری، اصل مهم بازی منصفانه است.
		۰/۷۲	پرهیز از استفاده از الفاظ زشت در زمین بازی، لازمه بازی منصفانه است.
		۰/۶۱	رعایت انصاف و عدالت در رقابت‌ها، بخش اساسی بازی منصفانه است.
ارزش‌های اجتماعی			
۲/۲۵۱	۱/۱۹۳	۰/۷۲	احترام به تنوع فرهنگی و قومیتی در ورزش، از ارزش‌های اجتماعی مهم است.
		۰/۷۱	مبارزه با تبعیض و نابرابری در ورزش، یک ارزش اجتماعی ضروری است.
		۰/۷۰	حمایت از فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی ورزشکاران، از ارزش‌های اجتماعی است.
بسترهای آموزشی			
۲/۱۹۷	۱/۱۶۴	۰/۶۷	آموزش فرهنگ ورزش از سنین پایین در مدارس باید مورد توجه قرار گیرد.
		۰/۷۰	برگزاری دوره‌های آموزشی اخلاق حرفه‌ای برای مربیان و ورزشکاران ضروری است.
		۰/۶۸	ترویج ارزش‌های اخلاقی در میان جوانان از طریق آموزش‌های ورزشی اهمیت دارد.
به‌کارگیری الگوهای بومی			
۲/۱۴۴	۱/۱۳۶	۰/۴۴	استفاده از الگوهای بومی و سنتی در ترویج فرهنگ پهلوانی مؤثر است.
		۰/۵۱	بومی‌سازی برنامه‌های فرهنگی در ورزش با توجه به ارزش‌های ملی اهمیت دارد.
		۰/۵۵	ترویج داستان‌ها و افسانه‌های محلی با مضامین اخلاقی و پهلوانی در میان ورزشکاران ضروری است.

در ادامه، با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی به بررسی روایی سازه پرسشنامه توسعه بازی جوانمردانه در ورزش پرداخته شد. جهت تعیین پایایی عامل‌ها، از شاخص پایایی ترکیبی استفاده شد. این شاخص بیان‌کننده این است که عامل‌ها چقدر تعمیم‌پذیر هستند، به عبارت دیگر اگر این عامل‌ها در مدل دیگر استفاده شود، وزن آن نزدیک به مدل اجرا شده است یا نه؟ با توجه به جدول ۳ مقدار ضرایب تمام عامل‌ها از ۰/۷ بالاتر است، لذا پرسش‌نامه از پایایی مناسبی برخوردار است.

جدول ۳. نتایج پایایی ترکیبی

متغیر	ضریب
احترام کاری در ورزش	۰/۸۸
اخلاق ورزشکاران مسلمان	۰/۹۴
ارزش‌های اجتماعی	۰/۹۳
بازی منصفانه	۰/۸۸
بسترهای آموزشی	۰/۹۱
به‌کارگیری الگوهای بومی	۰/۸۱
تعهد ورزشی	۰/۹۱

متغیر	ضریب
توجه به ارزش‌ها	۰/۷۹
رفتار ورزشی مطلوب	۰/۹۳
مبارزه با دوپینگ	۰/۹۲
مبارزه با فساد اخلاقی در ورزش	۰/۸۸
مسئولیت در ورزش	۰/۷۴
مسئولیت‌پذیری اجتماعی	۰/۹۱
منش ورزشی	۰/۹۱
منش پهلوانی	۰/۹۲
وجدان کاری در ورزش	۰/۹۱

به منظور بررسی روایی سازه، با استفاده از نرم افزار اسمارت پی ال اس مدل اندازه گیری با ۵۵ شاخص ترسیم شد که تمامی شاخص ها از شرایط مناسبی برخوردار بودند و روایی سازه تایید شد.

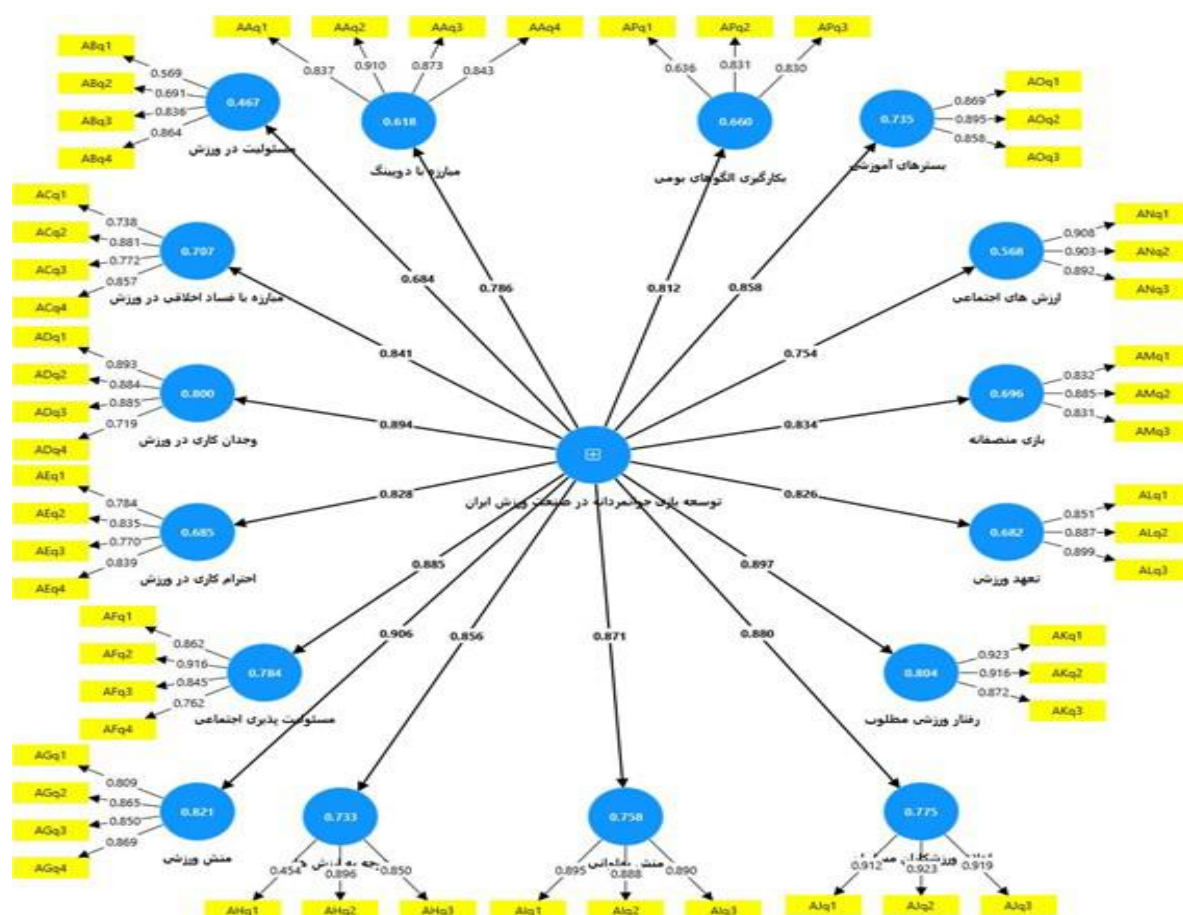
جدول ۴. نتایج تحلیل عوامل پرسشنامه توسعه بازی جوانمردانه در ورزش با روش مولفه‌های اصلی

معنی داری	ضریب معنی داری	وزن عامل	عوامل و گویه ها
مبارزه با دوپینگ			
۰/۰۰۱	۳۱/۲۲۸	۰/۸۴	استفاده از مواد نیروزا (دوپینگ) در ورزش غیراخلاقی است.
۰/۰۰۱	۷۸/۱۸۲	۰/۹۱	آگاهی‌رسانی درباره خطرات دوپینگ باید در اولویت برنامه‌های ورزشی قرار گیرد.
۰/۰۰۱	۵۶/۸۱۳	۰/۸۷	آزمایش‌های دوره‌ای برای شناسایی موارد دوپینگ باید با جدیت انجام شود.
۰/۰۰۱	۴۷/۶۷۸	۰/۸۴	مجازات‌های سنگین برای موارد اثبات شده دوپینگ باید اعمال شود.
مسئولیت در ورزش			
۰/۰۰۱	۵/۷۳۹	۰/۵۷	ورزشکاران باید مسئولیت کامل عملکرد خود را در زمین مسابقه بپذیرند.
۰/۰۰۱	۱۷/۳۲۸	۰/۶۹	مربی‌ان باید الگوی مسئولیت‌پذیری برای ورزشکاران باشند.
۰/۰۰۱	۴۵/۵۹۷	۰/۸۳	ورزشکاران باید مسئولیت رفتار هواداران خود را نیز بپذیرند.
۰/۰۰۱	۵۶/۷۹۷	۰/۸۶	مدیران ورزشی باید در قبال عملکرد تیم‌ها و باشگاه‌های خود پاسخگو باشند.
مبارزه با فساد اخلاقی در ورزش			
۰/۰۰۱	۲۳/۸۷۳	۰/۷۴	نظارت دقیق بر قراردادهای ورزشی برای جلوگیری از فساد مالی ضروری است.
۰/۰۰۱	۶۲/۷۹۱	۰/۸۸	شفافیت مالی در باشگاه‌ها و فدراسیون‌ها باید مورد توجه جدی قرار گیرد.
۰/۰۰۱	۲۴/۴۸۸	۰/۷۷	گزارش موارد تبانی و فساد در ورزش وظیفه هر ورزشکار است.
۰/۰۰۱	۵۶/۰۹۴	۰/۸۶	مبارزه با فساد مالی در ورزش باید جدی‌تر پیگیری شود.
وجدان کاری در ورزش			
۰/۰۰۱	۷۶/۲۲۴	۰/۸۹	ورزشکاران باید به تعهدات قراردادی خود پایبند باشند.
۰/۰۰۱	۶۱/۹۸۲	۰/۸۸	تلاش مستمر برای بهبود عملکرد، نشانه وجدان کاری در ورزش است.
۰/۰۰۱	۷۰/۸۷۹	۰/۸۸	ورزشکاران باید به وقت‌شناسی و حضور منظم در تمرینات متعهد باشند.
۰/۰۰۱	۲۲/۰۲۵	۰/۷۲	تلاش برای یادگیری مستمر و بهبود مهارت‌ها نشانه وجدان کاری در ورزش است.
احترام کاری در ورزش			
۰/۰۰۱	۳۳/۳۶۸	۰/۷۸	برگزاری مراسم تجلیل از پیشکسوتان ورزش باید به یک سنت تبدیل شود.

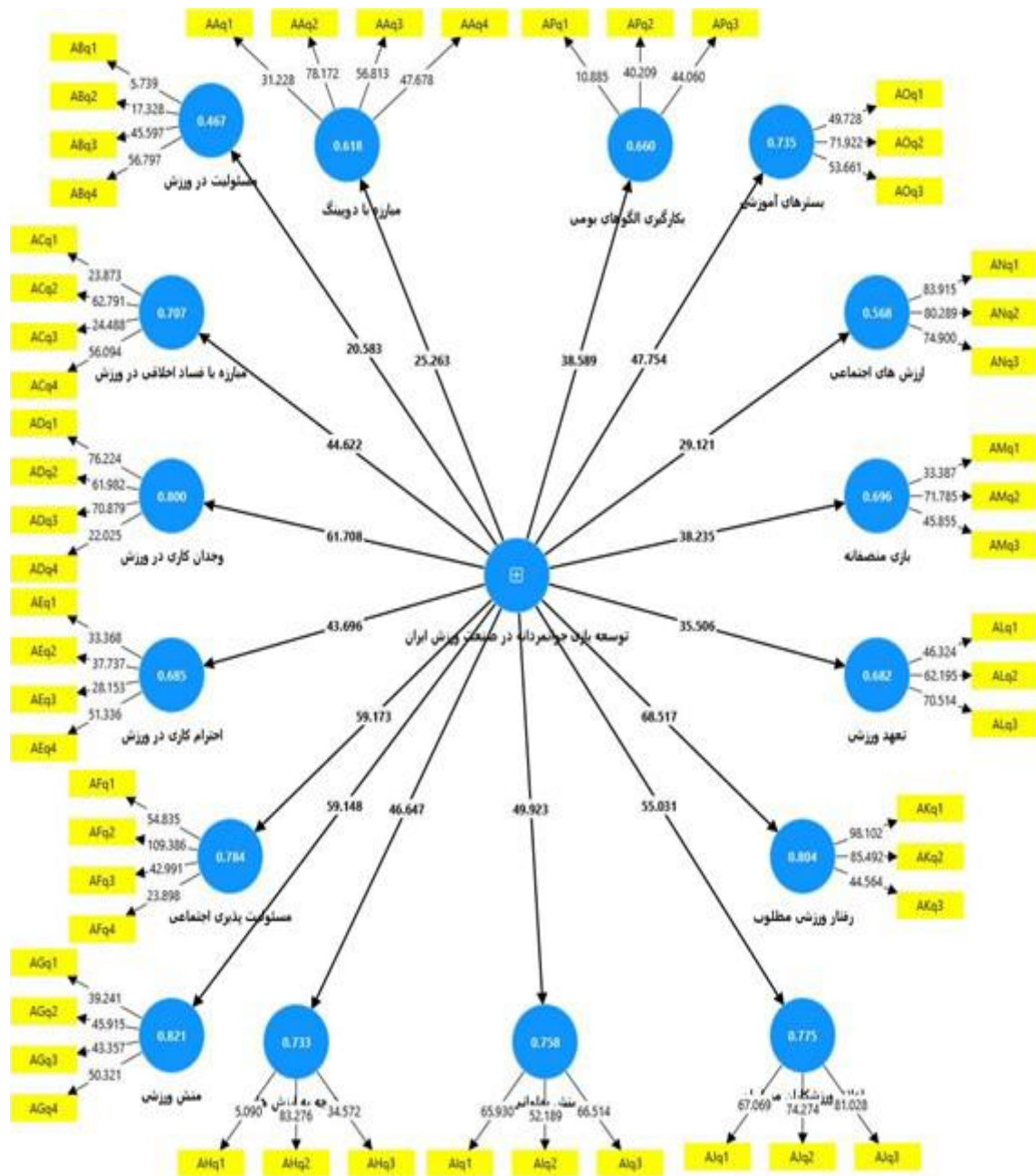
۰/۰۰۱	۳۷/۷۳۷	۰/۸۳	انتقال تجربیات پیشکسوتان به نسل جدید ورزشکاران باید تشویق شود.
۰/۰۰۱	۲۸/۱۵۳	۰/۷۷	احترام به پیشکسوتان ورزش باید به فرهنگ رایج تبدیل شود.
۰/۰۰۱	۵۱/۳۳۶	۰/۸۴	استفاده از تجربیات پیشکسوتان در توسعه ورزش ضروری است.
مسئولیت پذیری اجتماعی			
۰/۰۰۱	۵۴/۹۳۵	۰/۸۶	ورزشکاران باید در فعالیت‌های اجتماعی و خیریه مشارکت داشته باشند.
۰/۰۰۱	۱۰۹/۳۸۶	۰/۹۱	حمایت از ورزشکاران آسیب‌دیده یا کم‌توان، مسئولیت اجتماعی جامعه ورزشی است.
۰/۰۰۱	۴۲/۹۹۱	۰/۸۴	ورزشکاران باید در برنامه‌های آموزشی و فرهنگی جامعه مشارکت فعال داشته باشند.
۰/۰۰۱	۲۳/۸۹۸	۰/۷۶	حمایت از ورزش‌های همگانی و تفریحی، بخشی از مسئولیت اجتماعی ورزشکاران حرفه‌ای است.
منش ورزشی			
۰/۰۰۱	۳۹/۲۴۱	۰/۸۱	کنترل خشم و هیجانات منفی در شرایط دشوار مسابقه، نشانه منش ورزشی است.
۰/۰۰۱	۴۵/۹۱۵	۰/۸۶	قدردانی از عملکرد خوب حریف، بخشی از منش ورزشی است.
۰/۰۰۱	۴۳/۳۵۷	۰/۸۵	رعایت ادب و احترام در برخورد با رقبای، نشانه منش ورزشی است.
۰/۰۰۱	۵۰/۳۲۱	۰/۸۷	پذیرش شکست با روحیه جوانمردانه، بخشی از منش ورزشی است.
توجه به ارزش‌ها			
۰/۰۰۱	۵/۰۹۰	۰/۴۵	ارزش‌های اخلاقی باید بر منافع مادی در ورزش اولویت داشته باشند.
۰/۰۰۱	۸۳/۲۷۶	۰/۸۹	آموزش ارزش‌های انسانی باید بخشی از برنامه‌های آموزشی ورزشکاران باشد.
۰/۰۰۱	۳۴/۵۷۲	۰/۸۵	رعایت اصول اخلاقی و دینی در ورزش، نشانه یک ورزشکار مسلمان است.
منش پهلوانی			
۰/۰۰۱	۶۵/۹۳۰	۰/۸۹	گذشت و بخشش در مواجهه با خطاهای غیرعمدی رقبای، نشانه منش پهلوانی است.
۰/۰۰۱	۵۲/۱۸۹	۰/۸۸	کمک به هموعان و شرکت در کارهای خیرخواهانه، از ویژگی‌های یک پهلوان است.
۰/۰۰۱	۶۶/۵۱۴	۰/۸۹	تلاش برای ارتقای اخلاق و جوانمردی در ورزش، جزء اصول منش پهلوانی است.
اخلاق ورزشکاران مسلمان			
۰/۰۰۱	۶۷/۰۶۹	۰/۹۱	رعایت اصول اخلاقی و دینی در ورزش، نشانه یک ورزشکار مسلمان است.
۰/۰۰۱	۷۴/۲۷۴	۰/۹۲	تواضع و فروتنی در پیروزی، از ویژگی‌های یک ورزشکار مسلمان است.
۰/۰۰۱	۸۱/۰۲۸	۰/۹۲	صداقت و راستگویی در تعاملات ورزشی، از ویژگی‌های یک ورزشکار مسلمان است.
رفتار ورزشی مطلوب			
۰/۰۰۱	۹۸/۱۰۲	۰/۹۲	رعایت قوانین و مقررات بازی، اساس رفتار ورزشی مطلوب است.
۰/۰۰۱	۸۵/۴۹۲	۰/۹۱	همکاری و کار تیمی، از ویژگی‌های اصلی رفتار ورزشی مطلوب است.
۰/۰۰۱	۴۴/۵۶۴	۰/۸۷	نشان دادن احترام به رقبای و داوران، نشانه رفتار ورزشی مطلوب است.
تعهد ورزشی			
۰/۰۰۱	۴۶/۳۲۴	۰/۸۵	فدراسیون باید از کشورهای موفق در زمینه بازاریابی ورزشی الگوبرداری کند.
۰/۰۰۱	۶۲/۱۹۵	۰/۸۸	تعهد به حضور منظم در تمرینات، نشان‌دهنده تعهد ورزشی است.
۰/۰۰۱	۷۰/۵۱۴	۰/۹۰	تلاش برای بهبود مستمر مهارت‌های فردی، بیانگر تعهد ورزشی است.
بازی منصفانه			
۰/۰۰۱	۳۳/۳۸۷	۰/۸۸	خودداری از خشونت و پرخاشگری، اصل مهم بازی منصفانه است.
۰/۰۰۱	۷۱/۷۸۵	۰/۸۸	پرهیز از استفاده از الفاظ زشت در زمین بازی، لازمه بازی منصفانه است.
۰/۰۰۱	۴۵/۸۵۵	۰/۸۳	رعایت انصاف و عدالت در رقابت‌ها، بخش اساسی بازی منصفانه است.
ارزش‌های اجتماعی			

۰/۰۰۱	۸۳/۹۱۵	۰/۹۱	احترام به تنوع فرهنگی و قومیتی در ورزش، از ارزش‌های اجتماعی مهم است.
۰/۰۰۱	۸۰/۲۸۹	۰/۹۰	مبارزه با تبعیض و نابرابری در ورزش، یک ارزش اجتماعی ضروری است.
۰/۰۰۱	۷۴/۹۰۰	۰/۸۹	حمایت از فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی ورزشکاران، از ارزش‌های اجتماعی است.
بسترهای آموزشی			
۰/۰۰۱	۴۹/۷۲۸	۰/۸۷	آموزش فرهنگ ورزش از سنین پایین در مدارس باید مورد توجه قرار گیرد.
۰/۰۰۱	۷۱/۹۲۲	۰/۸۹	برگزاری دوره‌های آموزشی اخلاق حرفه‌ای برای مربیان و ورزشکاران ضروری است.
۰/۰۰۱	۵۳/۶۶۱	۰/۸۶	ترویج ارزش‌های اخلاقی در میان جوانان از طریق آموزش‌های ورزشی اهمیت دارد.
به‌کارگیری الگوهای بومی			
۰/۰۰۱	۱۰/۸۸۵	۰/۶۳	استفاده از الگوهای بومی و سنتی در ترویج فرهنگ پهلوانی مؤثر است.
۰/۰۰۱	۴۰/۲۰۹	۰/۸۳	بومی‌سازی برنامه‌های فرهنگی در ورزش با توجه به ارزش‌های ملی اهمیت دارد.
۰/۰۰۱	۴۴/۰۶۰	۰/۸۳	ترویج داستان‌ها و افسانه‌های محلی با مضامین اخلاقی و پهلوانی در میان ورزشکاران ضروری است.

مقادیر موجود در جدول ۱۴ استخراج شده از شکل ۲ نشان می‌دهد، مقدار ضریب معنی‌داری کلیه سوالات در بازه ۱/۹۶ الی ۱/۹۶- قرار نگرفتند و از این بازه خارج است؛ لذا شرط روایی رعایت شده است.

شکل ۱. مدل اندازه‌گیری در حالت ضریب استاندارد

شکل ۲. مدل اندازه گیری در حالت معنی داری

جدول ۵، ضریب مسیر بین توسعه بازی جوانمردانه در ورزش و مولفه های مبارزه با دوپینگ، مسئولیت در ورزش، مبارزه با فساد اخلاقی در ورزش، وجدان کاری در ورزش، احترام کاری در ورزش، مسئولیت پذیری اجتماعی، منش ورزشی، توجه به ارزش ها، منش پهلوانی، اخلاق ورزشکاران مسلمان، رفتار ورزشی مطلوب، تعهد ورزشی، بازی منصفانه، ارزش های اجتماعی، بسترهای آموزشی و به کارگیری الگوهای بومی را نمایش می دهد که به ترتیب برابر با ۰/۷۸، ۰/۸۴، ۰/۸۹، ۰/۸۳، ۰/۸۸، ۰/۹۰، ۰/۸۵، ۰/۸۷، ۰/۸۸، ۰/۸۵، ۰/۸۲، ۰/۸۳، ۰/۷۵، ۰/۸۶ و ۰/۸۱ است. مقدار اماری تی (ضریب معناداری)، این هشت مولفه بیشتر از $1/96 \pm$ است؛ بنابراین با اطمینان ۰/۹۵ می توان گفت، مولفه های شانزده گانه فوق توان پیش بینی متغیر توسعه بازی جوانمردانه در ورزش را دارند.

جدول ۵. اثر مولفه‌ها بر توسعه بازی جوانمردانه در ورزش

رابطه مولفه‌های با مفهوم اصلی	ضریب مسیر	معنی داری	ضریب تعیین
مبارزه با دوپینگ ← توسعه بازی جوانمردانه در ورزش	۰/۷۸	۲۵/۲۶	۰/۶۲
مسئولیت در ورزش ← توسعه بازی جوانمردانه در ورزش	۰/۶۸	۲۰/۵۸	۰/۴۷
مبارزه با فساد اخلاقی در ورزش ← توسعه بازی جوانمردانه	۰/۸۴	۴۴/۶۲	۰/۷۱
وجدان کاری در ورزش ← توسعه بازی جوانمردانه در ورزش	۰/۸۹	۶۱/۷۱	۰/۸۰
احترام کاری در ورزش ← توسعه بازی جوانمردانه در ورزش	۰/۸۳	۴۳/۶۹	۰/۶۸
مسئولیت‌پذیری اجتماعی ← توسعه بازی جوانمردانه در ورزش	۰/۸۸	۵۹/۱۷	۰/۷۸
منش ورزشی ← توسعه بازی جوانمردانه در ورزش	۰/۹۰	۵۹/۱۵	۰/۸۲
توجه به ارزش‌ها ← توسعه بازی جوانمردانه در ورزش	۰/۸۵	۴۶/۶۵	۰/۷۳
منش پهلوانی ← توسعه بازی جوانمردانه در ورزش	۰/۸۷	۴۹/۹۲	۰/۷۶
اخلاق ورزشکاران مسلمان ← توسعه بازی جوانمردانه در ورزش	۰/۸۸	۵۵/۰۳	۰/۷۷
رفتار ورزشی مطلوب ← توسعه بازی جوانمردانه در ورزش	۰/۹۰	۶۸/۵۲	۰/۸۰
تعهد ورزشی ← توسعه بازی جوانمردانه در ورزش	۰/۸۲	۳۵/۵۰	۰/۶۸
بازی منصفانه ← توسعه بازی جوانمردانه در ورزش	۰/۸۳	۳۸/۲۳	۰/۶۹
ارزش‌های اجتماعی ← توسعه بازی جوانمردانه در ورزش	۰/۷۵	۲۹/۱۲	۰/۵۷
بسترهای آموزشی ← توسعه بازی جوانمردانه در ورزش	۰/۸۶	۴۷/۷۵	۰/۷۳
به‌کارگیری الگوهای بومی ← توسعه بازی جوانمردانه در ورزش	۰/۸۱	۳۸/۵۹	۰/۶۶

برای بررسی برازش کلی مدل از معیار SRMR استفاده شد. با توجه به مقدار به دست آمده ($SRMR=0/076$)، مدل اندازه‌گیری از برازش مناسبی برخوردار است، یعنی در مجموع مدل اندازه‌گیری، کیفیت مناسبی در تبیین متغیر درون‌زا تحقیق دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

توسعه بازی جوانمردانه در ورزش به عنوان یکی از ارکان اصلی ارتقای اخلاق ورزشی و تقویت روحیه سالم رقابتی، نقش بسزایی در سلامت محیط ورزشی ایفا می‌کند. در ایران، با توجه به تأثیرات فرهنگ و ارزش‌های اجتماعی بر رفتارهای ورزشی، طراحی و اعتباریابی ابزار دقیقی برای سنجش این مفهوم ضروری است. این ابزار نه تنها می‌تواند به شناسایی نقاط قوت و ضعف اخلاقی در ورزش کشور کمک کند، بلکه راهکارهایی برای بهبود و ترویج رفتارهای جوانمردانه در میان ورزشکاران، مربیان، و تماشاگران ارائه دهد. با ساخت و اعتباریابی ابزار اندازه‌گیری توسعه بازی جوانمردانه در ورزش ایران، می‌توان به درک دقیق‌تری از ابعاد این مفهوم دست یافت و برنامه‌هایی هدفمند برای تقویت آن طراحی کرد. این تلاش نه تنها به ارتقای فرهنگ ورزشی کشور کمک می‌کند، بلکه زمینه‌ساز ایجاد محیطی سالم و منصفانه برای رقابت‌های ورزشی در سطوح مختلف خواهد بود. در نهایت، استفاده از این ابزار می‌تواند به عنوان گامی مؤثر در جهت بهبود اخلاق ورزشی و ترویج ارزش‌های جوانمردانه در جامعه ورزشی ایران باشد. از این رو این پژوهش به دنبال شناسایی شاخص‌های کاربردی برای ساخت و توسعه ابزاری برای سنجش توسعه بازی جوانمردانه در ورزش ایران بود که در آن شانزده عامل مبارزه با دوپینگ، مسئولیت در ورزش، مبارزه با فساد اخلاقی در ورزش، وجدان کاری در ورزش، احترام کاری در ورزش، مسئولیت‌پذیری اجتماعی، منش ورزشی، توجه به ارزش‌ها، منش پهلوانی، اخلاق ورزشکاران مسلمان، رفتار ورزشی مطلوب، تعهد ورزشی، بازی منصفانه، ارزش‌های اجتماعی، بسترهای آموزشی و به‌کارگیری الگوهای بومی از طریق تحلیل عاملی استخراج گشت و تأیید گردید.

اولین عامل مبارزه با دوپینگ بود که با مقدار ویژه (۱۲/۳۴۸) ۶/۵۴۵ درصد از واریانس توسعه بازی جوانمردانه را تبیین می کرد چهار گویه این عامل منعکس کننده شاخص مبارزه با دوپینگ برای توسعه بازی جوانمردانه هستند. در تفسیر این نتایج میتوان گفت که مبارزه با دوپینگ به عنوان یکی از عوامل اصلی توسعه بازی جوانمردانه در ورزش، اهمیت قابل توجهی دارد. گویه های استخراج شده در این پژوهش نشان می دهد که استفاده از مواد نیروزا (دوپینگ) به عنوان یک عمل غیراخلاقی شناخته می شود، که این امر بر لزوم حفظ اصول اخلاقی و جوانمردانه در ورزش تأکید می کند. اولویت دادن به آگاهی رسانی درباره خطرات دوپینگ در برنامه های ورزشی، به عنوان یک اقدام پیشگیرانه، می تواند به افزایش دانش و درک ورزشکاران از عواقب مضر دوپینگ کمک کند. از این رو بر اساس یافته های این پژوهش، مبارزه با دوپینگ نقش محوری در توسعه بازی جوانمردانه در ورزش ایران ایفا می کند. چهار گویه مرتبط با این عامل، شامل استفاده از مواد نیروزا به عنوان عمل غیراخلاقی، اولویت دادن به آگاهی رسانی، انجام آزمایش های دوره ای و اعمال مجازات های سنگین، همگی نشان دهنده نیاز به تقویت زیرساخت های نظارتی و آموزشی در حوزه ورزش هستند. این اقدامات نه تنها به تضمین سلامت جسمی و روانی ورزشکاران کمک می کنند، بلکه به ایجاد محیطی عادلانه و مبتنی بر اخلاق ورزشی در کشور منجر می شوند. برای دستیابی به این اهداف، همکاری نزدیک بین نهادهای ورزشی، آموزشی و اجرایی ضروری است. این تلاش ها می توانند به عنوان گامی مهم در جهت ارتقای فرهنگ ورزشی و ترویج بازی جوانمردانه در ایران محسوب شوند. نتایج این بخش با نتایج دو پژوهش زیر همسو بودند که داشاب و صارمی (۱۴۰۳) نشان دادند با وجود اینکه صرف وجود ماده ممنوعه، نقض مقررات ضد دوپینگ تلقی شده و مسئولیت ورزشکار را در پی خواهد داشت، در صورت اثبات عدم تقصیر و بی مبالاتی (قابل توجه) ورزشکار می تواند دوران محرومیت خود را کاهش دهد. امروزه با توجه به رویه دیوان داوری ورزش، می توان نتیجه گرفت که اصل مسئولیت عینی ورزشکار به طور مداوم و جدی توسط هیئت های رسیدگی کننده اعمال می شود و قربانی و همکاران (۱۳۹۸) نشان دادند که جهت توسعه ارزشهای اخلاقی در بین ورزشکاران، مربیان داوران و کادر مدیریتی و اجرایی ورزش مورد استفاده نهادهای سیاست گذار امور فرهنگی و همچنین سازمان های اجرایی ورزش کشور قرار گیرد.

دومین عامل مسئولیت در ورزش بود که با مقدار ویژه (۵/۲۱۲) ۶/۵۴۵ درصد از واریانس توسعه بازی جوانمردانه را تبیین می کرد چهار گویه این عامل منعکس کننده شاخص مسئولیت در ورزش برای توسعه بازی جوانمردانه هستند. در تفسیر این نتایج میتوان گفت که مسئولیت پذیری به عنوان یک عامل کلیدی در توسعه بازی جوانمردانه در ورزش، نقش مهمی در شکل دهی به رفتارهای اخلاقی و مسئولانه در ورزشکاران، مربیان، مدیران و هواداران دارد. گویه های مرتبط با این عامل، از جمله پذیرش مسئولیت عملکرد توسط ورزشکاران، الگو بودن مربیان، مسئولیت پذیری در قبال رفتار هواداران و پاسخگویی مدیران، نشان دهنده نیاز به ایجاد فرهنگ مسئولیت پذیری در تمامی سطوح ورزش هستند. برای دستیابی به این هدف، آموزش و فرهنگ سازی در زمینه اخلاق ورزشی و مسئولیت های اجتماعی ورزشکاران و سایر ذینفعان ضروری است. همچنین، ایجاد سازوکارهای نظارتی و ارزیابی عملکرد، می تواند به افزایش پاسخگویی و شفافیت در مدیریت ورزشی کمک کند. با تقویت مسئولیت پذیری، می توان به طور موثری به توسعه بازی جوانمردانه و ارتقای سطح کیفی و اخلاقی ورزش در جامعه کمک کرد. نتایج پژوهش های شریفی و همکاران (۱۴۰۳)، گرجی مرغملکی و همکاران (۱۴۰۲) و ربانی و همکاران (۱۳۹۸) همراستا با نتایج این بخش بودند و با نتایج باربرواینچاری و همکاران (۲۰۲۵) ناهمسو بود به این دلیل که آنان به بررسی تأثیر بازی جوانمردانه اجتماعی بر مسئولیت اجتماعی شرکتی باشگاه های حرفه ای فوتبال اسپانیا پرداخته اند. در حالی که این پژوهش بر روی بعد اجتماعی بازی جوانمردانه تمرکز کرده، تمرکز پژوهش جاری بر روی ابعاد اخلاقی و مسئولیت پذیری در ورزش است و مشخصاً ابعاد فرهنگی و بومی سازی را مورد توجه قرار می دهد.

سومین عامل مبارزه با فساد اخلاقی در ورزش بود که با مقدار ویژه (۳/۸۲۶) ۲/۰۲۸ درصد از واریانس توسعه بازی جوانمردانه را تبیین می کرد چهار گویه این عامل منعکس کننده شاخص مبارزه با فساد اخلاقی در ورزش برای توسعه بازی جوانمردانه هستند. در تفسیر این نتایج میتوان گفت که مبارزه با فساد اخلاقی و مالی در ورزش، نه تنها یک ضرورت اخلاقی است، بلکه یک پیش شرط اساسی برای توسعه و نهادینه شدن بازی جوانمردانه به شمار می رود. یافته های شما حاکی از آن است که ارتقاء ارزش هایی چون احترام، صداقت و عدالت در میادین ورزشی، بدون خشکاندن ریشه های فساد مالی و تبانی، غیرممکن است. این بدان معناست که هرگونه برنامه یا سیاست گذاری برای ترویج بازی جوانمردانه باید با برنامه های قوی و مؤثر برای مبارزه با فساد همراه باشد. ایجاد سیستم های شفافیت مالی کامل، نظارت بر قراردادهای و مکانیزم های گزارش دهی آسان و امن برای موارد فساد، گام های حیاتی در این مسیر هستند. نهایتاً، این تحقیق تأکیدی مجدد بر این واقعیت است که ورزش فراتر از یک رقابت صرف است؛ آینه ای از جامعه و ارزش های آن است. از این رو، سلامت اخلاقی آن، بازتابی از سلامت اخلاقی یک جامعه و تعهد آن به اصول جوانمردی خواهد بود. بنابراین، برای دیدن بازی جوانمردانه در عمل، ابتدا باید فساد را از میدان خارج کرد. نتایج این بخش از پژوهش با نتایج پژوهش های شریفی و همکاران (۱۴۰۳)، صفری و زمانی نوک آبادی (۱۴۰۳) و گرچی مرغملکی و همکاران (۱۴۰۲)، مندعلی زاده (۱۳۹۹) و عرفانی و پارساجو (۱۳۹۶) همسو بود.

چهارمین عامل وجدان کاری در ورزش بود که با مقدار ویژه (۳/۳۸۰) ۱/۸۷۱ درصد از واریانس توسعه بازی جوانمردانه را تبیین می کرد چهار گویه این عامل منعکس کننده شاخص وجدان کاری در ورزش برای توسعه بازی جوانمردانه هستند. در تفسیر این نتایج میتوان گفت که وجدان کاری نه تنها یک صفت فردی، بلکه یک عامل مؤثر و بنیادین در توسعه بازی جوانمردانه در ورزش است. این موضوع نشان می دهد که برای ترویج ارزش هایی چون احترام، انصاف و رقابت سالم، نمی توان صرفاً بر قوانین و مقررات تکیه کرد؛ بلکه باید بر پرورش و تقویت حس مسئولیت پذیری و تعهد درونی در ورزشکاران و تمامی دست اندرکاران ورزشی نیز تمرکز کرد. پایبندی به قراردادهای، تلاش برای بهبود مستمر، نظم و تعهد به یادگیری، همگی جنبه هایی از وجدان کاری هستند که به طور مستقیم بر کیفیت تعاملات ورزشی و در نهایت، بر روحیه جوانمردانه در میادین تأثیر می گذارند. بنابراین، هر برنامه یا سیاست گذاری با هدف توسعه بازی جوانمردانه باید در کنار سایر عوامل، به تقویت وجدان کاری و پرورش افرادی متعهد و مسئولیت پذیر در ورزش توجه ویژه ای داشته باشد. این امر می تواند از طریق آموزش، فرهنگ سازی، ایجاد سیستم های تشویق و پاداش برای رفتارهای مبتنی بر وجدان کاری، و همچنین ایجاد محیطی شفاف و عادلانه که در آن، تعهد و تلاش مورد تقدیر قرار گیرد، محقق شود. پژوهش های گالیلی و همکاران (۲۰۲۱)، کووالسکا (۲۰۲۲)، لودویسکا و برونیکووسکا (۲۰۲۲)، پوپسکو و ماساری (۲۰۱۱) همراستا با نتایج این بخش بودند.

پنجمین عامل احترام کاری در ورزش بود که با مقدار ویژه (۳/۴۲۱) ۱/۸۱۳ درصد از واریانس توسعه بازی جوانمردانه را تبیین می کرد چهار گویه این عامل منعکس کننده شاخص احترام کاری در ورزش برای توسعه بازی جوانمردانه هستند. در تفسیر این نتایج میتوان گفت که احترام کاری و جایگاه پیشکسوتان در ورزش، نه تنها یک ارزش فرهنگی، بلکه یک اهرم قدرتمند برای توسعه و تحکیم بازی جوانمردانه است. این امر به معنای آن است که برای پرورش نسل های آینده ورزشکاران با روحیه ای جوانمردانه، باید به گذشته و ریشه های اخلاقی و رفتاری ورزش توجه ویژه ای داشت. برنامه هایی که به تجلیل از پیشکسوتان، ایجاد فرصت هایی برای تعامل آن ها با نسل جدید و تشویق به انتقال دانش و تجربه هایشان می پردازند، می توانند به طور مستقیم به تقویت ارزش هایی چون احترام، صبر، صداقت و ایثار در میان ورزشکاران کمک کنند. این تبادل نسلی، نه تنها به حفظ اصالت های ورزشی می انجامد، بلکه با ارائه الگوهای عملی و قابل لمس، مسیر را برای نهادینه شدن بازی جوانمردانه هموار می سازد. بنابراین، برای دستیابی به توسعه پایدار در حوزه بازی جوانمردانه، ضروری است که نهادهای ورزشی به سرمایه ی

ارزشمند پیشکسوتان به عنوان گنجینه‌ای از تجربیات و ارزش‌های اخلاقی نگریسته و با برنامه‌ریزی هدفمند، زمینه را برای بهره‌گیری حداکثری از این پتانسیل فراهم آورند. نتایج این بخش از پژوهش با نتایج پژوهش‌های گالیلی و همکاران (۲۰۲۱)، کووالسکا (۲۰۲۲)، مندعلی‌زاده (۱۳۹۹)، قربانی و همکاران (۱۳۹۸) و عرفانی و پارساجو (۱۳۹۶) همسو بود.

ششمین عامل مسئولیت‌پذیری اجتماعی بود که با مقدار ویژه $(3/292)$ و $1/745$ درصد از واریانس توسعه بازی جوانمردانه را تبیین می‌کرد چهار گویه این عامل منعکس‌کننده شاخص مسئولیت‌پذیری اجتماعی برای توسعه بازی جوانمردانه هستند. در تفسیر این نتایج می‌توان گفت که مسئولیت‌پذیری اجتماعی، نه تنها یک تکلیف اخلاقی، بلکه یک نیروی محرکه کلیدی برای توسعه پایدار بازی جوانمردانه در ورزش است. این موضوع تأکید می‌کند که برای نهادینه کردن ارزش‌های جوانمردی، باید فراتر از زمین بازی نگریست و ورزشکاران، مربیان، باشگاه‌ها و فدراسیون‌ها را به ایفای نقش فعال‌تر در قبال جامعه تشویق کرد. زمانی که جامعه، صداقت و تلاش مسئولانه را در ورزش ببیند، اعتماد عمومی به این حوزه افزایش می‌یابد و ارزش‌های جوانمردانه بیش از پیش ترویج پیدا می‌کنند. این رویکرد دو سویه است: از یک سو، مسئولیت‌پذیری اجتماعی، روحیه جوانمردی را در ورزش تقویت می‌کند؛ و از سوی دیگر، بازی جوانمردانه، پایه‌ای محکم برای ایفای مسئولیت‌های اجتماعی فراهم می‌آورد. بنابراین، هرگونه برنامه یا سیاست‌گذاری با هدف ارتقاء بازی جوانمردانه باید شامل آموزش و ترویج مسئولیت‌پذیری اجتماعی، ایجاد فرصت‌هایی برای مشارکت ورزشکاران در فعالیت‌های اجتماعی، و ارزیابی تأثیرات اجتماعی اقدامات ورزشی باشد. با این کار، ورزش می‌تواند به یک نیروی مثبت و مؤثر در ساختن جامعه‌ای اخلاقی‌تر و مسئولیت‌پذیرتر تبدیل شود. نتایج پژوهش‌های باربرواینچاری و همکاران (۲۰۲۵)، گالیلی و همکاران (۲۰۲۱) و وپسکو و ماساری (۲۰۱۱) همسو با نتایج این بخش بودند. باربرواینچاری و همکاران (۲۰۲۵) نشان دادند که "بازی جوانمردانه اجتماعی عملکرد مسئولیت اجتماعی شرکتی را در بین باشگاه‌های حرفه‌ای فوتبال اسپانیا افزایش داده است". این یافته به وضوح ارتباط بین "بازی جوانمردانه" و "مسئولیت اجتماعی شرکتی" را تأیید می‌کند. مسئولیت اجتماعی شرکتی شامل تعهد یک سازمان به جامعه و محیط زیست است که با گویه‌های فرضیه شما در خصوص مشارکت در امور خیریه، حفظ محیط زیست و ایفای نقش مثبت در جامعه کاملاً همخوانی دارد.

هفتمین عامل منش ورزشی بود که با مقدار ویژه $(2/883)$ و $1/528$ درصد از واریانس توسعه بازی جوانمردانه را تبیین می‌کرد چهار گویه این عامل منعکس‌کننده شاخص منش ورزشی برای توسعه بازی جوانمردانه هستند. در تفسیر این نتایج می‌توان گفت که منش ورزشی، با تأکید بر کنترل هیجانات، احترام به حریف و پذیرش نتایج، ستون فقرات توسعه بازی جوانمردانه در ورزش است. این موضوع نشان می‌دهد که برای ارتقاء ارزش‌هایی چون صداقت، انصاف و رقابت سالم، باید فراتر از آموزش قوانین، به پرورش ویژگی‌های شخصیتی و رفتاری ورزشکاران نیز پرداخت. توانایی مدیریت خشم و ناکامی، قدردانی از تلاش رقبای، و رعایت ادب در هر شرایطی، نشانه‌های بلوغی هستند که به طور مستقیم بر فضای کلی رقابت تأثیر می‌گذارند و آن را از یک جدال صرف به یک صحنه برای نمایش فضایل انسانی تبدیل می‌کنند. بنابراین، هرگونه برنامه یا سیاست‌گذاری با هدف توسعه بازی جوانمردانه باید در کنار سایر عوامل، به آموزش مهارت‌های کنترل هیجان، تقویت همدلی و احترام، و فرهنگ‌سازی برای پذیرش شرافتمندانه شکست توجه ویژه‌ای داشته باشد. با این کار، می‌توان ورزشکارانی را پرورش داد که نه تنها در مهارت‌های فنی برجسته باشند، بلکه با منش ورزشی والای خود، الگویی برای جامعه ورزشی و عموم مردم باشند و به این ترتیب، به عمق و پایداری بازی جوانمردانه بیافزایند. نتایج این بخش از پژوهش با نتایج پژوهش‌های کووالسکا (۲۰۲۲)، لودویسکا و برونیکووسکا (۲۰۲۲)، گالیلی و همکاران (۲۰۲۱)، وپسکو و ماساری (۲۰۱۱) و عرفانی و پارساجو (۱۳۹۶) همسو بود. گالیلی و همکاران (۲۰۲۱) نشان دادند که از طریق ورزش، ورزشکاران تعیین اهداف، کار سخت و لذت بردن را یاد می‌گیرند. آن‌ها یاد می‌گیرند که به توانایی‌های

خود و رقبای خود احترام بگذارند و برای تلاش همه شرکت‌کنندگان فارغ از توانایی ارزش قائل شوند. این جمله به وضوح بر احترام به رقبا و قدردانی از تلاش تأکید دارد که هسته مرکزی منش ورزشی است.

هشتمین عامل توجه به ارزش‌ها بود که با مقدار ویژه (۲/۸۳۳) ۱/۵۰۲ درصد از واریانس توسعه بازی جوانمردانه را تبیین می‌کرد سه‌گویه این عامل منعکس‌کننده شاخص توجه به ارزش‌ها برای توسعه بازی جوانمردانه هستند. در تفسیر این نتایج میتوان گفت که توجه به ارزش‌ها، اعم از اخلاقی، انسانی و دینی، زیربنای مستحکم و ضروری برای توسعه و ترویج بازی جوانمردانه در ورزش است. این موضوع به ما می‌آموزد که بدون یک چارچوب ارزشی قوی و مشخص، تلاش‌ها برای القای جوانمردی ممکن است سطحی و ناپایدار باشند. وقتی ورزشکاران و دست‌اندرکاران ورزش، ارزش‌های اخلاقی را بر منافع مادی ترجیح می‌دهند و به اصول انسانی و دینی پایبند می‌مانند، این باورها در رفتار آن‌ها منعکس شده و فضای کلی رقابت را به سمت جوانمردی سوق می‌دهد. از این رو، هرگونه برنامه یا سیاست‌گذاری با هدف ارتقاء بازی جوانمردانه باید بر آموزش و پرورش ارزش‌های بنیادین، نه تنها در محیط‌های رسمی، بلکه در تمام جنبه‌های زندگی ورزشی تمرکز کند. با در نظر گرفتن این عامل، ورزش از یک فعالیت صرفاً جسمانی به یک ابزار قدرتمند برای تعالی روح و اخلاق تبدیل می‌شود که می‌تواند نقش پررنگی در ساختن جامعه‌ای سالم‌تر و ارزشی‌تر ایفا کند. این رویکرد، پایداری و عمق بخشیدن به بازی جوانمردانه را تضمین می‌کند و آن را از یک شعار به یک واقعیت تبدیل می‌سازد. نتایج این بخش از پژوهش با نتایج پژوهش‌های صفری و زمانی نوک‌آبادی (۱۴۰۳)، مندعلی‌زاده (۱۳۹۹)، قربانی و همکاران (۱۳۹۸)، لودویسکا و برونی‌کووسکا (۲۰۲۲) و کووالسکا (۲۰۲۲) همسو بود.

نهمین عامل منش پهلوانی بود که با مقدار ویژه (۲/۷۲۶) ۱/۴۴۵ درصد از واریانس توسعه بازی جوانمردانه را تبیین می‌کرد چهار گویه این عامل منعکس‌کننده شاخص منش پهلوانی برای توسعه بازی جوانمردانه هستند. در تفسیر این نتایج میتوان گفت که منش پهلوانی، با تکیه بر ارزش‌هایی چون گذشت، کمک به همنوع و تلاش برای ارتقای اخلاق، یکی از ستون‌های اساسی و منحصر به فرد در توسعه بازی جوانمردانه در ورزش ایران است. این موضوع نشان می‌دهد که برای نهادینه کردن روحیه جوانمردی، نمی‌توان تنها به تعاریف غربی یا عمومی از بازی جوانمردانه اکتفا کرد، بلکه باید به ریشه‌های فرهنگی و دینی خود نیز توجه داشت. مفاهیمی چون گذشت و ایثار در رقابت، و همچنین مسئولیت اجتماعی و فعالیت‌های خیرخواهانه در خارج از میدان، نشان‌دهنده یک الگوی جامع از جوانمردی است که فراتر از نتایج صرف ورزشی می‌رود. از این رو، هرگونه برنامه یا سیاست‌گذاری با هدف ارتقاء بازی جوانمردانه در ایران، باید به طور ویژه بر پرورش منش پهلوانی و معرفی و ترویج الگوهای پهلوانی به نسل جدید ورزشکاران تمرکز کند. این امر می‌تواند از طریق آموزش، فرهنگ‌سازی، حمایت از ورزشکارانی که این ویژگی‌ها را بروز می‌دهند، و ادغام ارزش‌های پهلوانی در برنامه‌های توسعه ورزشی محقق شود. با این کار، ورزش نه تنها به وسیله‌ای برای رقابت سالم، بلکه به بستری برای پرورش انسان‌هایی کامل و مسئولیت‌پذیر تبدیل خواهد شد که به سلامت اخلاقی و اجتماعی جامعه نیز کمک می‌کنند. پژوهش‌های مندعلی‌زاده (۱۳۹۹)، قربانی و همکاران (۱۳۹۸)، عرفانی و پارساجو (۱۳۹۶)، باربرواینچاری و همکاران (۲۰۲۵) و کووالسکا (۲۰۲۲) همراستا با نتایج این بخش بودند.

دهمین عامل اخلاق ورزشکاران مسلمان بود که با مقدار ویژه (۲/۶۶۹) ۱/۴۱۵ درصد از واریانس توسعه بازی جوانمردانه را تبیین می‌کرد سه‌گویه این عامل منعکس‌کننده شاخص اخلاق ورزشکاران مسلمان برای توسعه بازی جوانمردانه هستند. در تفسیر این نتایج میتوان گفت که اخلاق ورزشکاران مسلمان، با تکیه بر رعایت اصول دینی و اخلاقی، تواضع در پیروزی و صداقت در تعاملات، یکی از عوامل مهم و تأثیرگذار در توسعه بازی جوانمردانه در ورزش است. این موضوع به ما می‌آموزد که برای نهادینه کردن روحیه جوانمردی، باید به بستر فرهنگی و دینی جامعه توجه ویژه‌ای داشت. ارزش‌هایی چون تواضع و فروتنی نه تنها در پیروزی‌های فردی، بلکه در نحوه تعامل با رقبا و تماشاگران نیز منعکس می‌شود و به فضای کلی رقابت جنبه‌ای انسانی‌تر و

اخلاقی تر می‌بخشد. صداقت و راستگویی نیز از پایه‌های اساسی اعتماد و احترام متقابل هستند که بدون آن‌ها، رقابت سالم و جوانمردانه شکل نمی‌گیرد. از این رو، هرگونه برنامه یا سیاست‌گذاری با هدف ارتقاء بازی جوانمردانه در ایران، باید بر آموزش و پرورش این ابعاد اخلاقی و دینی در ورزشکاران تمرکز کند. این امر می‌تواند از طریق گنجاندن آموزه‌های اخلاقی و دینی در برنامه‌های آموزشی، معرفی الگوهای موفق ورزشکاران مسلمان و حمایت از رفتارهایی که این ارزش‌ها را منعکس می‌کنند، محقق شود. با این کار، ورزش نه تنها به یک فعالیت صرفاً رقابتی، بلکه به بستری برای تجلی فضایل اخلاقی و دینی تبدیل خواهد شد که به توسعه جامعه‌ای اخلاقی‌تر و جوانمردتر کمک می‌کند. نتایج پژوهش‌های صفری و زمانی نوک‌آبادی (۱۴۰۳)، قربانی و همکاران (۱۳۹۸)، عرفانی و پارساجو (۱۳۹۶) کووالسکا (۲۰۲۲) و گالیلی و همکاران (۲۰۲۱) همسو با نتایج این بخش بودند.

یازدهمین عامل رفتار ورزشی مطلوب بود که با مقدار ویژه (۲/۵۲۹) ۱/۳۴۰ درصد از واریانس توسعه بازی جوانمردانه را تبیین می‌کرد. سه گویه این عامل منعکس‌کننده شاخص رفتار ورزشی مطلوب برای توسعه بازی جوانمردانه هستند. در تفسیر این نتایج می‌توان گفت که رفتار ورزشی مطلوب، با تکیه بر رعایت قوانین، همکاری تیمی و احترام به دیگران، نقش محوری در توسعه و پایداری بازی جوانمردانه در ورزش دارد. این موضوع نشان می‌دهد که بدون رعایت اصول اساسی رفتاری در میدان رقابت، حتی با وجود ارزش‌ها و منش‌های والا، تجلی عینی جوانمردی با چالش مواجه خواهد شد. پایبندی به قوانین تضمین‌کننده برابری فرصت‌ها و شفافیت است؛ همکاری تیمی فراتر از مهارت فردی، به بعد اجتماعی و مسئولیت‌پذیری در قبال گروه می‌پردازد؛ و احترام به رقیب و داوران، بستری امن و عادلانه برای رقابت فراهم می‌آورد. از این رو، هرگونه برنامه یا سیاست‌گذاری با هدف ارتقاء بازی جوانمردانه، باید به طور ویژه بر آموزش و نهادینه کردن این رفتارهای مطلوب در ورزشکاران و تمامی دست‌اندرکاران ورزشی تمرکز کند. این امر می‌تواند از طریق آموزش‌های مستمر، نظارت دقیق، تشویق رفتارهای مثبت و برخورد قاطع با رفتارهای خلاف قاعده، محقق شود. با این کار، ورزش نه تنها به وسیله‌ای برای نمایش توانایی‌های جسمانی، بلکه به بستری برای تربیت انسان‌هایی با رفتارهای اجتماعی سالم و جوانمردانه تبدیل خواهد شد. این بخش از پژوهش با نتایج پژوهش‌های صفری و زمانی نوک‌آبادی (۱۴۰۳)، عرفانی و پارساجو (۱۳۹۶) لودویسکا و برونیکووسکا (۲۰۲۲) و گالیلی و همکاران (۲۰۲۱)، تورنتون و همکاران (۲۰۱۱) همسو بود.

دوازدهمین عامل تعهد ورزشی بود که با مقدار ویژه (۲/۴۲۵) ۱/۲۸۵ درصد از واریانس توسعه بازی جوانمردانه را تبیین می‌کرد. سه گویه این عامل منعکس‌کننده شاخص تعهد ورزشی برای توسعه بازی جوانمردانه هستند. در تفسیر این نتایج می‌توان گفت که تعهد ورزشی، با دربرگرفتن ابعاد فردی (تلاش برای بهبود مستمر و حضور منظم) و سازمانی (الگوبرداری از موفقیت‌های دیگران)، یک عامل کلیدی و تکمیل‌کننده در توسعه و پایداری بازی جوانمردانه است. این موضوع نشان می‌دهد که برای ارتقاء ارزش‌هایی چون رقابت سالم و اخلاقی، نیازمند یک رویکرد جامع هستیم که هم بر انضباط فردی و هم بر برنامه‌ریزی راهبردی و الگوبرداری از بهترین شیوه‌ها در سطح کلان تأکید داشته باشد. تعهد ورزشکار به بهبود مهارت‌ها و حضور منظم، بازتابی از جدیت و احترام او به حرفه ورزشی است که به طور مستقیم بر کیفیت رقابت‌ها و فضای جوانمردانه آن تأثیر می‌گذارد. از سوی دیگر، تعهد سازمان‌های ورزشی به یادگیری و الگوبرداری از تجربیات موفق، نشان‌دهنده بلوغ و دیدگاه بلندمدت آن‌ها برای ارتقاء سطح کلی ورزش و ارزش‌های جوانمردانه در آن است. بنابراین، هرگونه برنامه یا سیاست‌گذاری با هدف توسعه بازی جوانمردانه، باید به طور ویژه بر تقویت تعهد ورزشی در تمامی سطوح، از ورزشکاران جوان گرفته تا فدراسیون‌ها و باشگاه‌ها، تمرکز کند. این امر می‌تواند از طریق آموزش، ایجاد زیرساخت‌های مناسب برای تمرین و یادگیری و ترویج فرهنگ بهبود مستمر و مسئولیت‌پذیری در ورزش، محقق شود. پژوهش‌های مندعلی‌زاده (۱۳۹۹)، گالیلی و همکاران (۲۰۲۱)، پوپسکو و ماساری (۲۰۱۱) و تورنتون و همکاران (۲۰۱۱) همراستا با نتایج این بخش بودند.

سیزدهمین عامل بازی منصفانه بود که با مقدار ویژه (۲/۳۰۲) ۱/۲۲۰ درصد از واریانس توسعه بازی جوانمردانه را تبیین می کرد سه گویه این عامل منعکس کننده شاخص بازی منصفانه برای توسعه بازی جوانمردانه هستند. در تفسیر این نتایج میتوان گفت که بازی منصفانه، با محوریت خودداری از خشونت، پرهیز از ناسزا و رعایت انصاف و عدالت، سنگ بنای توسعه و پایداری بازی جوانمردانه در ورزش است. این موضوع تأکید می کند که برای ارتقاء ارزش هایی چون احترام، صداقت و رقابت سالم، ابتدا باید اطمینان حاصل کرد که بستر رقابت، بر پایه اصول بنیادین انصاف و عاری از هرگونه رفتار پر خاشگرانه و توهین آمیز است. خشونت و ناسزاگویی نه تنها روح ورزش را مخدوش می کنند، بلکه مانع از تجلی استعدادها و رقابت واقعی می شوند. رعایت انصاف و عدالت نیز تضمین کننده این است که فرصت ها برای همه برابر است و پیروزی، نتیجه توانایی و تلاش است نه تقلب یا بی عدالتی. از این رو، هرگونه برنامه یا سیاست گذاری با هدف ارتقاء بازی جوانمردانه، باید به طور ویژه بر آموزش و نهادینه کردن اصول بازی منصفانه، نظارت دقیق بر رعایت آن، و برخورد قاطع با هرگونه تخلفی از این اصول تمرکز کند. با این کار، ورزش می تواند به یک محیط رقابتی سالم و اخلاقی تبدیل شود که نه تنها جذابیت های خود را حفظ می کند، بلکه به عنوان الگویی برای رفتار منصفانه در جامعه نیز عمل می کند. این بخش از پژوهش با نتایج پژوهش های پزدک (۲۰۲۵)، لودویسکا و برونیکووسکا (۲۰۲۲)، گالیلی و همکاران (۲۰۲۱)، تورنتون و همکاران (۲۰۱۱)، شریفی و همکاران (۱۴۰۳) و عرفانی و پارساجو (۱۳۹۶) همسو بود.

چهاردهمین عامل ارزش های اجتماعی بود که با مقدار ویژه (۲/۲۵۱) ۱/۱۹۳ درصد از واریانس توسعه بازی جوانمردانه را تبیین می کرد سه گویه این عامل منعکس کننده شاخص ارزش های اجتماعی برای توسعه بازی جوانمردانه هستند. در تفسیر این نتایج میتوان می توان چنین استنباط کرد که ارزش های اجتماعی، با محوریت احترام به تنوع، مبارزه با تبعیض و حمایت از فعالیت های اجتماعی، نقش بنیادین در توسعه و تعمیق بازی جوانمردانه در ورزش دارد. این موضوع تأکید می کند که برای ارتقاء ارزش هایی چون انصاف، صداقت و رقابت سالم، باید به نقش ورزش به عنوان یک پدیده اجتماعی مهم توجه کرد. ورزش، با ماهیت فراگیر و جذاب خود، پتانسیل عظیمی برای آموزش و نهادینه کردن ارزش های اجتماعی مثبت دارد. زمانی که ورزشکاران و سازمان های ورزشی، خود را متعهد به ترویج برابری، احترام به تفاوت ها و مشارکت فعال در مسائل اجتماعی می دانند، پیام جوانمردی فراتر از زمین بازی رفته و به یک الگو برای کل جامعه تبدیل می شود. از این رو، هرگونه برنامه یا سیاست گذاری با هدف ارتقاء بازی جوانمردانه، باید به طور ویژه بر آموزش و ترویج این ارزش های اجتماعی، ایجاد فرصت هایی برای مشارکت ورزشکاران در فعالیت های مدنی و مبارزه فعال با هرگونه تبعیض و نابرابری در محیط ورزشی تمرکز کند. با این کار، ورزش می تواند به یک نیروی مثبت و مؤثر در ساختن جامعه ای عادلانه تر، پویا و مسئولیت پذیر تبدیل شود. یافته های باربرواینچاری و همکاران (۲۰۲۵)، کووالسکا (۲۰۲۲)، پوپسکو و ماساری (۲۰۱۱) و مندعلی زاده (۱۳۹۹) همراستا با نتایج این بخش بودند.

پانزدهمین عامل بسترهای آموزشی بود که با مقدار ویژه (۲/۱۹۷) ۱/۱۶۴ درصد از واریانس توسعه بازی جوانمردانه را تبیین می کرد سه گویه این عامل منعکس کننده شاخص بسترهای آموزشی برای توسعه بازی جوانمردانه هستند. در تفسیر این نتایج میتوان می توان چنین استنباط کرد که بسترهای آموزشی، با تمرکز بر آموزش فرهنگ ورزش از سنین پایین، دوره های اخلاق حرفه ای برای مربیان و ورزشکاران، و ترویج ارزش های اخلاقی از طریق ورزش، نقش حیاتی در توسعه و پایداری بازی جوانمردانه ایفا می کنند. این موضوع نشان می دهد که برای نهادینه کردن ارزش های جوانمردی، باید یک رویکرد پیشگیرانه و مداوم اتخاذ شود که از دوران کودکی آغاز شده و تا سطوح حرفه ای ادامه یابد. آموزش در مدارس، پایه های اخلاقی و فرهنگی را در ذهن جوانان شکل می دهد؛ دوره های اخلاق حرفه ای، مربیان و ورزشکاران را به ابزارهای لازم برای مواجهه با چالش های اخلاقی مجهز می سازد؛ و ترویج ارزش ها از طریق ورزش، تضمین کننده انتقال مفاهیم جوانمردی به نسل های آینده است. از این رو، هرگونه برنامه یا سیاست گذاری با هدف ارتقاء بازی جوانمردانه، باید به طور ویژه بر تقویت و توسعه این بسترهای آموزشی، تخصیص

منابع کافی به آن‌ها، و ارزیابی مستمر اثربخشی برنامه‌های آموزشی تمرکز کند. با این کار، ورزش می‌تواند نه تنها به یک فعالیت سرگرم‌کننده، بلکه به یک ابزار قدرتمند برای تربیت شهروندانی مسئولیت‌پذیر، اخلاقی و جوانمرد در جامعه تبدیل شود. نتایج یافته‌های کووالسکا (۲۰۲۲)، گالیلی و همکاران (۲۰۲۱)، تورنتون و همکاران (۲۰۱۱)، مندعلی‌زاده (۱۳۹۹) و قربانی و همکاران (۱۳۹۸) همراستا با نتایج این بخش بودند.

شانزدهمین عامل به‌کارگیری الگوهای بومی بود که با مقدار ویژه (۲/۱۴۴) ۱/۱۳۶ درصد از واریانس توسعه بازی جوانمردانه را تبیین می‌کرد سه گویه این عامل منعکس‌کننده شاخص به‌کارگیری الگوهای بومی برای توسعه بازی جوانمردانه هستند. در تفسیر این نتایج می‌توان چنین استنباط کرد که به‌کارگیری الگوهای بومی، با تمرکز بر فرهنگ پهلوانی، بومی‌سازی برنامه‌های فرهنگی و ترویج داستان‌های اخلاقی و پهلوانی، یکی از مؤثرترین و اصیل‌ترین راه‌ها برای توسعه و پایداری بازی جوانمردانه در ورزش ایران است. این موضوع تأکید می‌کند که برای نهادینه کردن ارزش‌هایی چون احترام، صداقت و رقابت سالم، باید به ریشه‌های فرهنگی و تاریخی خود بازگردیم. استفاده از الگوهای بومی نه تنها به جذب و مشارکت بیشتر ورزشکاران کمک می‌کند، بلکه به آن‌ها هویتی اصیل و معنایی عمیق‌تر از جوانمردی می‌بخشد که فراتر از نتایج صرف ورزشی است. پهلوانان و قهرمانان محلی با داستان‌های ایثار، گذشت و خدمت به همنوع، می‌توانند الگوهای زنده و الهام‌بخشی برای ورزشکاران جوان باشند و ارزش‌های اخلاقی را به شیوه‌ای مؤثرتر به آن‌ها منتقل کنند. از این رو، هرگونه برنامه یا سیاست‌گذاری با هدف ارتقاء بازی جوانمردانه، باید به طور ویژه بر احیا و ترویج فرهنگ پهلوانی، بومی‌سازی محتواهای آموزشی و فرهنگی، و حمایت از فعالیت‌هایی که این الگوها و داستان‌ها را زنده نگه می‌دارند، تمرکز کند. با این کار، ورزش نه تنها به یک ابزار برای تربیت جسمانی، بلکه به بستری برای پرورش روح و هویت ملی و اخلاقی تبدیل خواهد شد که به سلامت و انسجام جامعه نیز کمک شایانی می‌کند. نتایج یافته‌های کووالسکا (۲۰۲۲)، مندعلی‌زاده (۱۳۹۹)، قربانی و همکاران (۱۳۹۸) و عرفانی و پارساجو (۱۳۹۶) همسو با این پژوهش بود.

بطور کلی جوانمردی در ورزش یک سازه چندوجهی و پیچیده است که از ابعاد مختلف فردی، اخلاقی، اجتماعی، فرهنگی و سازمانی تأثیر می‌پذیرد. یافته‌ها به وضوح بیان می‌کنند که توسعه بازی جوانمردانه تنها به رعایت قوانین فنی محدود نمی‌شود، بلکه نیازمند یک رویکرد جامع است که شامل پرورش منش اخلاقی ورزشکار (مانند کنترل خشم و احترام به رقیب)، پایبندی به ارزش‌های اسلامی و ملی (همچون تواضع و رعایت اصول دینی) و تعهد به اصول پهلوانی (مانند گذشت و کمک به همنوع) است. علاوه بر این، این پژوهش اهمیت بنیادین ابعاد ساختاری و زیربنایی نظیر فراهم آوردن بسترهای آموزشی مناسب برای نهادینه کردن این ارزش‌ها از سنین پایین، و نیز توجه به ارزش‌های اجتماعی گسترده‌تر مانند مبارزه با تبعیض و احترام به تنوع فرهنگی را برجسته می‌سازد. در مجموع، این تحلیل گویای آن است که برای ارتقاء پایدار بازی جوانمردانه در بستر ورزش ایران، باید فراتر از جنبه‌های صرفاً رقابتی نگریم و به عمق فرهنگ، اخلاق و سیستم‌های حمایتی پرداخت.

در نهایت، نتایج این پژوهش مدل جامعی را برای فهم و ارتقاء بازی جوانمردانه در ورزش ایران ارائه می‌دهد که می‌تواند به عنوان یک چارچوب عملی برای سیاست‌گذاران، مربیان و دست‌اندرکاران ورزش مورد استفاده قرار گیرد. تأکید بر ابعاد بومی و فرهنگی مانند "منش پهلوانی" و "اخلاق ورزشکاران مسلمان" در کنار "رفتار ورزشی مطلوب" و "تعهد ورزشی"، نشان‌دهنده یک الگوی بومی‌سازی‌شده و منحصربه‌فرد برای ترویج جوانمردی است. این یافته‌ها حاکی از آن است که برای توسعه اثربخش بازی جوانمردانه، باید به تربیت جامع ورزشکارانی پرداخت که نه تنها در میدان رقابت، بلکه در زندگی اجتماعی خود نیز به ارزش‌های اخلاقی و انسانی پایبند باشند. این مقاله با برجسته کردن نقش آموزش و فرهنگ‌سازی مستمر از طریق بسترهای مناسب، و همچنین بهره‌گیری از الگوهای اصیل ملی، مسیر روشنی را برای تبدیل ورزش به بستری جهت تعالی اخلاقی و اجتماعی جامعه

ترسیم می‌کند. این رهیافت جامع، تضمین‌کننده پایداری و عمق بخشیدن به مفهوم جوانمردی در تمامی سطوح ورزش و در نهایت، ارتقاء سلامت فرهنگی جامعه خواهد بود.

تشکر و قدردانی

نویسندگان مقاله از همکاری تمامی افراد شرکت‌کننده در این پژوهش تشکر و قدردانی می‌نمایند. همچنین از داوران محترم، جهت ارائه نظرهای ساختاری و علمی سپاسگزاری می‌گردد.

منابع

- دانشاب، مهریار و صارمی، سپهر (۱۴۰۳). مسئولیت عینی ورزشکاران در قبال دوپینگ؛ با تاکید بر رویه دیوان داوری ورزش. <https://civilica.com/doc/2158428>
- سیف پناهی شعبانی جبار، خسرومنش رحیم، براخاص حسین (۱۴۰۰). طراحی مدل عوامل اثرگذار بر عملکرد و موفقیت ورزشی باشگاه های فوتبال. رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی، ۹ (۳۵): ۱۶۱-۱۷۷
- شریفی، مصطفی، صادقی، هادی و ندایی، طاهره. (۱۴۰۳). بررسی تعارض اخلاق جوانمردی با منافع در مسابقات ورزشی. تأملات اخلاقی، ۵ (۲)، ۱۳۳-۱۴۶. doi: 10.30470/ER.2024.2001830.1213
- شفیعی، شهرام، زارعیان، حسین و براخاص قرمیش، حسین. (۱۳۹۶). تأثیر هوش تجاری بر عملکرد مالی از طریق نوآوری و موفقیت برند (مطالعه موردی: باشگاه‌های خصوصی ورزشی شهر رشت). مطالعات مدیریت ورزشی، ۹ (۴۱)، ۱۲۷-۱۴۶. doi: 10.22089/smrj.2017.918
- صفری، مهدی و زمانی نوکآبادی، علیرضا. (۱۴۰۳). ارائه مدل اخلاق در ورزش: (مطالعه موردی: ورزش حرفه‌ای). رویکردهایی نوین در مدیریت ورزشی، (۱)، - . doi: 10.22034/ntsmj.2024.2030015.1017
- عرفانی، نصراله و پارساجو، علی. (۱۳۹۶). راهکارهای توسعه اخلاق جوانمردی در بین ورزشکاران بخش قهرمانی استان همدان. پژوهش های معاصر در مدیریت ورزشی، ۷ (۱۴)، ۱۷-۲۷. doi: 10.22084/smms.2018.11437.1924
- قربانی، محمدحسین، امیری مقدم، مرجان و زارعیان، حسین. (۱۳۹۸). شناسایی و تدوین الگوی ارزش های اخلاقی در ورزش ایران. پژوهش در ورزش تربیتی، ۷ (۱۷)، ۲۷۷-۳۰۴. doi: 10.22089/res.2018.5239.1398
- گرچی مرغملکی، رضا، سلیمی، مهدی و نظری، رسول. (۱۴۰۲). مدل نهادینه سازی جو اخلاقی در فوتبال حرفه ای ایران با رویکرد داده بنیاد. مطالعات راهبردی ورزش و جوانان، ۲۲ (۵۹)، ۲۳۹-۲۵۸. doi: 10.22034/ssys.2022.1470.2012
- مند علی زاده زینب. طراحی الگوی نهادینه شدن اخلاق در ورزش (۱۳۹۹). اخلاق در علوم و فناوری، ۱۵ (۴): ۱۴۷-۱۵۴
- Asadi, F. (2023). The philosophy of chivalry and bravery in power sports. Journal of Teleological Science, 3, 103-118.
- Barbero-Inchaurre, A., Martínez-de-Ibarreta, C., & Martín-Magdalena, J. (2025). The impact of the Social Fair Play project on Spanish professional football clubs' corporate social responsibility. Soccer & Society, 26(1), 1-18.
- Choi, Y. L., & Lee, Y. K. (2019). An Analysis on the Sports Ethics Awareness of University Student Athletes. Journal of Digital Convergence, 17(11), 569-576.

- Galily, Y., Samuel, R. D., & Edson Filho, G. T. (2021). The Psychology of Sport, Performance and Ethics. *Frontiers in Psychology*, 12. (Iran) with their sports achievement. *International Journal of Sport Studies*. 2(8), 385-392.
- Kowalska, J. E. (2022). Zasada fair play jako wsparcie działań profilaktycznych wzmacniających młodzież w kryzysie wartości. *Kultura-Społeczeństwo-Edukacja*, (1), 39-50.
- Ludwiczak, M., & Bronikowska, M. (2022). Fair play in a context of physical education and sports behaviours. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(4), 2452.
- Matić, R., Dremel, A., & Matić, M. (2012). Fair play in sports and the influence on social values: on intensity, universality, and possible mutuality of the relationship. In *Nepoznat skup* (pp. 26-29).
- Pezdek, K. (2025). Fair play principle in esports. *Sport, Ethics and Philosophy*, 19(1), 65-78.
- Popescu, V., & Masari, G. A. (2011). Comparative analysis of athletes' fair play attitude according to specific variables conditioned by sports training and competition. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 12, 24-29.
- Ropa, A., Malahova, L., & Jakovljeva, M. (2024). Animal Ethics or Sport Ethics? A Historical Approach to Professional Ethics in Equestrian Sports.
- Santos, A. R. R. (2005). Espírito esportivo–fair play e a prática de esportes. *Revista Mackenzie de Educação Física e Esporte*, 4.(۴)
- Thornton, P., Champion, W. T., Ruddell, L., & Ruddell, L. (2011). *Sports ethics for sports management professionals*. Jones & Bartlett Publisher.